

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İsmayil

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 006 (5237) 13 yanvar 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan sülhsevər siyasətini dünyaya bir daha bəyan edəcək

*İslam dünyasının bir parçası olan Azərbaycanda ölkə başçısının
Sərəncamı ilə 2017-ci il "İslam Həmrəyliyi İli" elan edildi*

3

Cəbhənin ön xəttində
yerləşən bölmələrin
hazırlığı yoxlanılıb

14

"Human Rights
Watch" adlı təşkilatın
"hesabatları" ciddi
qəbul edilmir

HUMAN
RIGHTS
WATCH

16

"Barcelona"-nın
sonuncu oyunu Messi,
Suarez və Neymar
üçün əlamətdar olub

13 yanvar 2017-ci il

Prezident İlham Əliyev AŞPA-nın Monitoring Komitəsinin həmməruzəçilərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 12-də Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Monitoring

Komitəsinin həmməruzəçiləri Sezar Florin Predanı və Stefan Şennaki qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanda gedən proseslər, siyasi,

iqtişadi, humanitar və digər sahələrdə həyata keçirilən islahatlar və bu istiqamətdə atılan addımlar ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

“Kaspiyskiye novosti” portalı Xəzəryanı bölgənin media məkanını birləşdirəcək

Həştərxan vilayəti qubernatoru administrasiyasının mətbuat xidməti idarəsinin təşəbbüsü ilə yeni informasiya layihəsi - “Kaspiyskiye novosti” adlı beynəlxalq informasiya portalı işə başlayıb.

“Kaspiyskiy press-sentr” Rusiya informasiya agentliyi tərəfindən həyata keçirilən bu layihənin məqsədi Xəzəryanı bölgənin media məkanını birləşdirmək, vahid informasiya məkanı yaratmaq, auditoriyanın diqqətini Xəzəryanı dövlətlərdə baş verən iqtisadi, siyasi və humanitar proseslərə və hadisələrə cəlb etmək, bu dövlətlərin xalqlarının inkişafına, onların inteqrasiyasının dəstəklənməsinə və fəallaşmasına kömək etməkdir.

Layihənin həyata keçirilməsi gedişində dörd Xəzəryanı ölkənin (Azərbaycan, İran, Qazaxıstan və Türkmənistan) hər birinin, habelə Rusiyanın Xəzər sahillərində yerləşən üç regionunun (Həştərxan vilayəti, Kalmıkiya və Dağıstan) müxbirləri tərəfindən hər gün bu saytın səhifələrində onlayn rejimində xəbərlər yerləşdirilməsi üçün portalın xüsusi müxbir şəbəkəsinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Portalda “Xəbərlər” rubrikasından əlavə tematik bölmələr yaradılıb. Beləliklə, oxucular “Xəzər beşliyi” ölkələri barədə mühüm və maraqlı məlumatlar əldə edə biləcəklər. “Layihələr” bölməsində Xəzəryanı ölkələrin biznes layihə-

ləri, investisiya ideyaları, müştərək müəssisələri barədə materiallar yerləşdirilir. Bu informasiya işgüzar adamlar, sərmayədarlar, hakimiyyət orqanlarının rəhbərləri, habelə yeni fəaliyyətə başlayan sahibkarlar üçün maraqlı olacaq.

“Persona” rubrikasında Xəzəryanı ölkələrdə sərhədyanı əməkdaşlıq və inteqrasiya ideyalarının təbliği məsələsində mühüm rol oynayan ekspertlərin, alimlərin, siyasətçilərin, ictimai təşkilatların liderlərinin, ekoloq və biznesmenlərin müsahibələri, onlardan sitatlar, müəllif məqalələri və oçerklər dərc ediləcək.

“Xronoqraf” bölməsi eksklüziv müəllif mətnləri, rəngli illüstrasiyalar, fotoşəkillər və nadir arxiv sənədləri vasitəsilə

Xəzəryanı ölkələrin xalqlarının həyatı ilə bağlı maraqlı tarixi faktları öyrənməyə imkan verəcək. “Turizm” bölməsində Xəzəryanı ölkələrin dini ziyarətgahları, mədəni və təbii baxımdan əlamətdar yerləri, bu xalqların bayramları, suvenirləri, xalq sənətləri, milli mətbəxi və xalq yaradıcılığı barədə söhbət açılır.

Layihənin həyata keçirilməsi Xəzəryanı dövlətlər arasında işgüzar və humanitar əlaqələri möhkəmlətməyə imkan verəcək, Xəzəryanı ölkələrin ərazisində yeni birgə layihələr həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq.

Fəridə Abdullayeva
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Moskva

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb. Zəngin tarixə və çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrinə malik olan Naxçıvan Muxtar Respublikası çox mürekkəb, lakin parlaq inkişaf yolu keçərək Azərbaycanın sosial-iqtisadi və ictimai-siyasi həyatında özünəməxsus yer tutmuş, ölkəmizin inkişafında hər zaman əhəmiyyətli rol oynayıb.

Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının uğurlu icrası nəticəsində bu gün də dinamik inkişaf edən Muxtar Respublikada infrastrukturun müxtəlif sahələrində irimiqyaslı layihələr həyata keçirilib, elektrik stansiyaları istismara verilib, yeni yollar çəkilib, müasir sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisələri yaradılıb, idman kompleksləri, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və turizm ocaqları inşa olunub, nəticədə minlərlə iş yeri açılıb. Şəhər və rayon mərkəzlərində, ayrı-ayrı yaşayış məntəqələrində əsaslı abadlıq-quruculuq işləri görüldü, istirahət bağları və parklar salınıb, müasir üslublu tikililər, milli arxitekturalı binalar ucaldı, tarixi memarlıq abidələri bərpa edilib. Sərəncamda qeyd olunur ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının daha da sürətləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Prezidentinin ehtiyat fondundan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə 5 milyon manat ayrılıb. Maliyyə Nazirliyinə bu Sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyəəşməni təmin etmək tapşırılıb.

Prezident İlham Əliyev Vergi ödəyicilərinin 2017-ci ilin 1 yanvar tarixinə mövcud olan vergi borclarının tənzimlənməsi haqqında qanunu təsdiq edib.

Prezident İlham Əliyev “Dövlət qulluqçularının əməkhaqlarının artırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 9 iyul tarixli 2934 nömrəli sərəncamında dəyişikliklər edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev gənc istedadların xüsusi təqaüdə layiq görülməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vaqifin 300 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası Əhəlisinin Dövlət Reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 19 aprel tarixli 626-IVQD nömrəli Qanununda dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 30 dekabr tarixli 477-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 30 dekabr tarixli 486-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Dövlət qulluqçularının əməkhaqlarının artırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 9 iyul tarixli 2934 nömrəli sərəncamında dəyişikliklər edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Vergi ödəyicilərinin 2017-ci ilin 1 yanvar tarixinə mövcud olan vergi borclarının tənzimlənməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 30 dekabr tarixli 474-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidmətinin 10 illiyi (2007-2017)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 30 dekabr tarixli 476-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Novruz Məmmədov "SƏS"çiləri təbrik edib

Azərbaycanın mətbuat tarixində "SƏS" qəzetinin özünəməxsus yeri və rolu var. Bu qəzet müstəqil və suveren Azərbaycan uğrunda fədakarcasına mübarizə apararaq şərəfli bir yol keçmişdir". SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu barədə Azərbaycan Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin müavini, PA-nın Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri Novruz Məmmədov "facebook" sosial şəbəkəsindəki səhifəsində "SƏS" qəzetinin 26 illik yubileyi münasibətilə fikirlərini bildirərək deyib.

PA rəsmisi deyib ki, həmişə və ən çətin məqamlarda da Ulu Öndər Heydər Əliyev ideallarına sədaqət nümunəsi göstərən "SƏS" qəzeti bu gün də bu yolda ön sıradadır: "Tutduqları bu şərəfli və məsuliyyətli yolda "SƏS" qəzetinin bütün kollektivinə ən xoş arzular".

Cəbhənin ön xəttində yerləşən bölmələrin hazırlığı yoxlanılıb

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi cəbhəboyu zonada yerləşən hərbi hissələrdə olub. Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətindəki bölmələrdə olan Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi üzbəüz yerləşən düşmən mövqelərini müşahidə edib.

Dağlıq ərazidə və çətin iqlim şəraitində düşmənlə qarşıdurma xəttindəki bölmələrdə döyüş növbəsi çəkən şəxsi heyətlə görüşən müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənova əməliyyat şəraiti barədə məruzə edilib. Səngərlərdə döyüş növbətçiliyini yoxlayan müdafiə naziri hərbi qulluqçuların döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı, onların sosial-məişət şəraiti ilə maraqlanıb. Bildirilib ki, ön xətdə yerləşən bölmələr içməli su, istiliklə, yuyunma otaqları, isti yataq və digər lazımı qış ləvazimatları ilə tam təmin olunub.

Nazirliyin rəhbər heyəti şəxsi heyətlə birlikdə çay süfrəsi arxasında söhbət aparıb və nahar edib. Dövlətimizin başçısının Silahlı Qüvvələr qarşısında qoyduğu tapşırıqların yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsinə əminliyini ifadə edən müdafiə naziri hərbi qulluqçuların döyüş qabiliyyətini və mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksək qiymətləndirib.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi cəbhəboyu zonada yerləşən həmsərhəd kəndlərdən birində yerli sakinlərlə görüşərək, yaşayış məntəqələrimizin müdafiəsinin və əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələlərini müzakirə edib.

Strateji Yol Xəritəsi: İxtisaslaşmış məhkəmələrin yaradılması nəzərdən keçiriləcək

Müflisləşmə hallarında kredit ödənişləri səviyyəsinin yaxşılaşdırılması məqsədilə Azərbaycanda hüquqi prosedurların və qurumların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçiriləcək. Kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin müflisləşməsi məsələlərinə məhkəmə baxışını sürətləndirmək məqsədilə ixtisaslaşmış məhkəmələrin yaradılması nəzərdən keçiriləcək. Bu orqan kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri, banklar və digər kreditorlar arasında iflas məsələlərini də həll edəcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə "Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə deyilir. Sənəddə deyilir ki, bu məqsədlər üçün müvafiq orqanlara kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyət qabiliyyətini qiymətləndirmək, tərəflər arasında müzakirə və danışıqları təşkil etmək, borcların restrukturizasiyasında kömək etmək, fəaliyyət qabiliyyəti olmayan təsərrüfat subyektlərinin ləğvi və belə subyektlərə iddianın yönəldilməsi üzrə prosedurları sürətlə icra etmək hüquqları verəcək.

Bu ixtisaslaşmış qurumlar mövcud arbitraj məhkəmələrinin (təsərrüfat məsələləri üzrə məhkəmə) bir şöbəsi kimi təşkil oluna və müflisləşmə halları üzrə təcrübə qazanmış hakimlərdən ibarət ola bilər. Belə məhkəmələrin əsas fəaliyyəti, ilk növbədə, fəaliyyət qabiliyyətli təsərrüfat subyektləri üçün əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş bərpa və restrukturizasiya sxemləri təklif etməkdən ibarət olacaq. Problemin bu formada həllinə qərar verilməsinin səbəbi çoxsaylı məhkəmə işləri ilə məhkəmələrin yüklənməsinin qarşısını almaqdır. İxtisaslaşmış məhkəmələrdən, habelə fəaliyyət qabiliyyəti olmayan kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin cəld və səmərəli ləğvini təmin etmək üçün sadə və qısa prosedurlardan istifadə ediləcək. Həm debitorlar, həm də kreditorlar problemin həlli ilə bağlı ixtisaslaşmış məhkəmələrdə iddia qaldıra bilər və belə hallarda məhkəmələrin rehabilitasiya prosesi və kredit ödənişinin restrukturizasiyası üzrə icraçı, müvəkkil şəxs və inzibatçı təyin etmək səlahiyyəti olacaq. Qeyd olunan sektorda şirkətlərin sayına münasibətdə ən böyük müflisləşmə göstəricilərinə malik sahələr müəyyən ediləcək və problemlərin səbəbləri aydınlaşdırılacaq.

Ötən il Azərbaycana gələn əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sayı 1,1 milyondan çox olub

Bu gün Dövlət Miqrasiya Xidməti vahid miqrasiya məlumat sistemi vasitəsilə hər bir əcnəbinin və vətəndaşlığı olmayan şəxsin hansı tarixdə ölkəyə daxil olduğuna, harada yaşadığına, işlədiyinə və nə vaxt ölkəni tərk etdiyinə tam nəzarət edir. Belə ki, Vahid Miqrasiya Məlumat Sistemi vasitəsilə müəyyən edilib ki, 2016-cı il ərzində Azərbaycan Respublikasına gələn əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin ümumi sayı 1 milyon 143 min 951 nəfər, ölkəni tərk edənlərin sayı isə 1 milyon 137 min 351 nəfər təşkil edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri yanvarın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi Firudin Nəbiyev deyib.

Firudin Nəbiyev qeyd edib ki, 2016-cı il ərzində 672 min 337 əcnəbi olduğu yer üzrə qeydiyyatla alınıb, 51 min 710 nəfərə isə müvafiq yaşama icazələri verilib. Ötən il haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün müraciət etmiş əcnəbilərdən əmək miqrasiyası kvotası üzrə 9480 nəfərə iş icazəsi verilib.

Rusiyanın xarici işlər naziri ATƏT-in

sədri ilə Dağlıq Qarabağ münafişəsinin həlli yollarını müzakirə edəcək

ATƏT-in hazırkı sədri, Avstriyanın xarici işlər naziri Sebastyan Kurts Rusiya xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Sergey Lavrov ilə Moskvada Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsinin həlli yollarını müzakirə edəcək. Bu barədə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova növbəti brifinqində məlumat verib. Xatırladaq ki, ATƏT-in sədri yanvarın 17-18-də Moskvaya səfər edəcək.

M.Zaxarovanın sözlərinə görə, S.Kurts və S.Lavrov Avstriyanın ATƏT-də sədrliyi dövründə regional münafişələr, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münafişəsi ilə bağlı çağırışları nəzərə almaqla qarşılıqlı fəaliyyəti müzakirə edəcəklər.

Siyasi şərhçi: "Prezidentin fikirləri Ermənistanın hansı durumda olduğunu xatırladır"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında səsləndirdiyi "...illər boyu Ermənistan tərəfindən yaradılmış mif tamamilə darmadağın edildi" fikri mübaliğəsiz qəbul edilməlidir və edilir də. Çünki bu bir gerçəkdir ki, Ermənistan yalnız onun-bunun əlinə baxmaqla ayaqda durur". Bunu SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Azər Həsərov deyib. Onun sözlərinə görə, eger xarici dəstək olmasa, yardımlar gəlməyə Ermənistan doğrudan da bir həftə içində çökər: "Prezident İlham Əliyev bu fikri səsləndirməklə həm erməni xalqına bir daha onların hansı durumda olduğunu xatırladır, həm də illərdir Ermənistanı dəstəkləyən xarici qüvvələrə bir ismaric göndərir. Bu isə o deməkdir ki, erməni xalqı nəhayət ki, ayılıb düşdüğü acınacaqlı durumun əsl səbəbini anlasın və Ermənistanı dəstəkləyən xarici qüvvələr bu bəd əməllərdən əl çəksin. Hər halda Ermənistanda da ağılı başında olan adamlar yox deyil və onlar Azərbaycan Prezidentinin bu açıqlamasını yetərincə dəyərləndirə bilərlər ki, öz xalqlarını Sarkisyan rejiminin təcavüzkar siyasətinin girovluğundan azad etsinlər".

AZAL Bakı-Gəncə aviareysini bağlayıb

Azərbaycan Hava Yolları" QSC (AZAL) Bakı-Gəncə aviareysini bağlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə AZAL-in mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, Bakı-Gəncə reysi kommersiya baxımından səmərəli olmadığından yanvarın 9-dan etibarən bağlanıb. Qeyd edək ki, Bakı-Gəncə reysi üzrə uçuşlar hər gün həyata keçirilirdi.

13 yanvar 2017-ci il

İyirmi birinci yüzillikdə sürətlə inkişaf edən Azərbaycanın sosial, iqtisadi, siyasi və mədəni sahələrdə əldə etdiyi yüksək göstəriciləri böyük uzaqgörənliklə hazırlanmış inkişaf strategiyasının uğurlu tətbiqinin nəticəsidir. Hər sahədə qazandığımız uğurların təməlinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətini layiqincə davam etdirməsi dayanır. Bu gün müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə iqtisadi və siyasi mövqeyini daha da möhkəmləndirməsi, beynəlxalq qurumların hesablarında islahatçı ölkə kimi yer tutması, dünyanın nüfuzlu təşkilatlarının Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən qərar və qətnamələr qəbul etməsi ölkəmizin seçdiyi yolun düzgün olduğunu təsdiqləyir. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada demokratik, qüdrətli və öz sözünü deməyə qadir olan ölkə kimi tanınır.

“ÖLKƏMİZDƏ SABİTLİYİN MƏNBƏYİ XALQIMIZIN İRADƏSİDİR, XALQIMIZIN SEÇİMİDİR”

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə reallaşdırılan ümummilli inkişaf strategiyası hər bir sahənin paralel inkişafını ən yüksək səviyyədə təmin edib və bu, davam etməkdədir. Yola saldıığımız 2016-cı il də Azərbaycan üçün uğurlu il kimi yadda qaldı. Dünyada qanlı münaqişələr, müharibələr baş verdiyi və ictimai-siyasi sabitlik pozulduğu halda Azərbaycan sabitlik adası, dinamik inkişafda olan ölkə kimi nüfuz sahibidir. Yanvarın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında qeyd etdiyi kimi, yola saldıığımız ildə Azərbaycan inamlı inkişafını davam etdirmişdir, ölkəmizdə təhlükəsizlik tədbirləri təmin edilmişdir. Azərbaycan xalqı sülh, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır və yaşayır. “Ölkəmizdə sabitliyin mənbəyi xalqımızın iradəsidir, xalqımızın seçimidir”- deyən İlham Əliyev bu gün ölkəmizin dünya miqyasında sabitliyi ilə seçilən ölkələrdən birinə çevrildiyini bildirib: “Əlbəttə ki, gördüyümüz bütün bu işləri dünya kontekstindən ayırmaq mümkün deyil. Dünyada və bölgədə gedən təhlükəli proseslərə fikir verərkən, bir daha görürük ki, Azərbaycan öz yoluna sadıqdır, müstəqillik, inkişaf yolu ilə gedir və biz çalışmışıq və çalışacağıq ki, bundan sonra da ölkəmizi, xalqımızı mümkün olan risklərdən qoruyaq, öz müstəqil yolumuzu təmin edək. Artıq tarix və ətrafda baş verən hadisələr göstərir ki, bizim seçdiyimiz yol yegane düzgün yoldur. Bu, müstəqillik yoludur, sabitlik, inkişaf yoludur”.

MALİYYƏ BÖHRANI DÜNYA DÖVLƏTLƏRİNİ BÜDCƏ XƏRCLƏRİNİ AZALTMAĞA MƏCBUR ETDİYİ ZAMANDA AZƏRBAYCANDA SOSIAL SAHƏLƏRƏ DİQQƏT ARTIR

Ötən ildə Azərbaycan Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanan sərəncamlar, fərmanlar iqtisadi islahatları daha da dərinləşdirdi, iqtisadi sabitlik qorundu və ölkəmiz bir çox əhəmiyyətli layihələri reallaşdırdı. 2016-cı ildə, bütün sahələrdə olduğu kimi, sosial məsələlər də öz həllini tapıb. Sosial siyasətin uğurla həyata keçirilməsinin məntiqi nəticəsi olaraq, vətəndaşların maddi rifah halı yaxşılaşdırılıb, sosial müdafiə və təminat sistemi gücləndirilib, sosial tələbatlar və ehtiyaclar yüksək səviyyədə ödənilib. 2016-cı ildə maaşlar 7 faiz, pensiyalar 8 faiz

Azərbaycan sülhsevər siyasətini dünyaya bir daha bəyan edəcək

İslam dünyasının bir parçası olan Azərbaycanda ölkə başçısının Sərəncamı ilə 2017-ci il “İslam Həmrəyliyi İli” elan edildi

iz artıb. İnsanların sağlamlığının qorunması, təhsilin inkişafı da prioritet məsələ kimi diqqətdədir. Maliyyə böhranı dünya dövlətlərini bütçə xərclərini azaltmağa məcbur etdiyi zamanda Azərbaycanda səhiyyənin, təhsilin inkişafına, bu və ya digər sahələrin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsinə diqqət artır. Gələcək nəslin sağlam böyüməsinə daimi diqqətin nəticəsidir ki, təkcə bu il səhiyyə sahəsinə, əlavə olaraq, 83 milyon manat ayrılıb. Hazırda həm paytaxtda, həm də ölkənin müxtəlif bölgələrində 28 tibb müəssisəsində təmir-tikinti işləri gedir. Ənənəvi olaraq, bu il əsaslı təmir və tikintidən sonra əhalinin istifadəsinə verilən müasir səhiyyə ocaqlarını açılışında dövlətimizin başçısı şəxsən iştirak edib.

AZƏRBAYCAN ÇOX BÖYÜK MÜSBƏT BEYNƏLXALQ İMİCƏ MALİKDİR

Bu gün tam cəsarətlə demək olar ki, ölkəmizdə aparılan müstəqil dövlət quruculuğu prosesində iqtisadi islahatların və inkişafın Azərbaycan modeli yaranıb. Bu model əsasında uğurla həyata keçirilən və yeni çağlarla zənginləşdirilən sosial-iqtisadi siyasətin nəticələri Azərbaycanın həm də beynəlxalq imicinin və dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsinə gətirib çıxarıb. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən və pragmatik xarici siyasət strategiyasının qanunauyğun nəticəsi kimi, Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sisteminin nüfuz və güc dairəsində sürətlə irəliləməkdədir. Belə ki, həyata keçirilən çoxtərəfli və balanslaşdırılmış xarici siyasət nəticəsində, Azərbaycan regionun ən güclü və nüfuzlu dövlətinə çevrilib. Təsədüfi deyil ki, bu gün dünyanın aparıcı dövlətləri və təşkilatları Azərbaycanı Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik qoruntuları adlandırırlar. Təkcə onu demək kifayətdir ki, ölkəmizin iştirakı olmadan regionda heç bir strateji layihə reallaşdırılmır. Həqiqətən də, Azərbaycan bütün istiqamətlər üzrə böyük uğurlara imza atıb. İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Azərbaycan çox böyük müsbət beynəlxalq imicə malikdir: “Beynəlxalq təşkilatlarda bizim sözümüz keçir və təsirimiz artır. Biz beynəlxalq əlaqələrimizi bu il də genişləndirəcəyik. Keçən il ölkəmizə 20-yə yaxın dövlət və hökumət başçısı rəsmi və işgüzar səfərlər etmişdir. Bu da bir göstəricidir. Biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal işləmişik. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Zirvə görüşündə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və aprel ayında Azərbaycana Ermənistan tərəfindən edilən təcavüzlə bağlı kontakt qrupu yaratdı. Bu

qrup artıq fəaliyyətə başlayır. Bu, bizim böyük uğurumuzdur”.

AZƏRBAYCAN TOLERANTLIQ ƏNƏNƏLƏRİNİN GÜCLƏNMƏSİNƏ DƏ TÖHFƏLƏRİNİ VERİR

Azərbaycan multikultural bir dövlətdir. Azərbaycanda multikulturalizm ənənələrinin qorunub saxlanması, daha da inkişaf etdirilməsi və geniş təbliğ olunması məqsədilə 2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı Sərəncamı ölkəmizdə multikultural mühitə olan münasibətin daha bir real ifadəsinə çevrildi. Tarixi İpək Yolunda yerləşən Azərbaycan ayrı-ayrı millətlərin və konfessiyaların nümayəndələrinin sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı diyardır və ölkəmizdə multikulturalizm alternativini olmayan həyat tərzinə çevrilib.

Bu gün Azərbaycan, sözün həqiqi mənasında, dünyada tolerantlığa nümunə olan ölkədir. Bu, bütün dünyada qəbul olunur. Təsədüfi deyil ki, dünya dövlətləri Azərbaycanın bu sahədə öz təcrübəsini yaymasında maraqlıdır. Azərbaycan yüksək dəyərlərə sahib olan multikultural cəmiyyətdir. Azərbaycan əhalisinin 96 faizi müsəlmandır. Ölkəmizdə müsəlmanlar, xristianlar, yəhudilər, ümumiyyətlə, bütün dini konfessiyaların nümayəndələri sülh, əmin-amanlıq şəraitində birgə yaşayırlar. Ötən il “Multikulturalizm ili” çərçivəsində keçirilən tədbirlər dünyaya bir daha göstərdi ki, Azərbaycanda multikultural dəyərlər yaşayır. Bu dəyərlər insanları sülhə və dostluğa səsleyir. İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan kimi ölkələrin sayı getdikcə artmalıdır: “Keçən il və ondan əvvəlki illərdə multikulturalizmlə bağlı bədbin fikirlər səslənib. Əfsuslar olsun ki, bəzi dünya səviyyəli siyasətçilər də özlərinə rəva bilib multikulturalizmlə bağlı çox təhlükəli ifadələr işlətməmişlər. Ümid edirəm ki, bu sahədə də müsbətə doğru dönüş yaranacaq və beynəlxalq ictimaiyyət daha dərinləndirəcək ki, dünyanın multikulturalizmdən başqa yolu yoxdur. Azərbaycan öz tərəfindən bu istiqamətdə, əlbəttə ki, söylərini davam etdirəcək”.

Bu gün Azərbaycanda xristianlığın ayrı-ayrı cərəyanlarının icmaları sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərir. Dünyada yəhudilərin azad şəkildə dini inanclarını icra etdiyi ölkələr çərçivəsində Azərbaycan birinci yerdədir. Azərbaycan, demək olar ki, yəhudilərin İsraildən sonra ən azad dini icma şəklində fəa-

liyyət göstərdiyi bir ölkədir. Azərbaycanda 7 sinaqoq, 4 gürcü kilsəsi fəaliyyət göstərir. Hətta Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzünə baxmayaraq, Bakıda erməni kilsəsi qorunub saxlanılır və bu gün də fəaliyyət göstərir. Təkcə elə bu fakt xalqımızın tolerantlığının bariz göstəricisidir. Bu gün multikultural münasibətlərin davamlılığı, onun bugünkü inkişafı, bilavasitə, dövlət dəstəyindən qaynaqlanır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilən siyasi kurs, bütün sahələrdə olduğu kimi, multikultural mühitin möhkəmlənməsi, o cümlədən, tolerantlıq ənənələrinin güclənməsinə də töhfələrini verməkdədir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, biz nəinki ölkə daxilində millətlərə və dinlərə münasibətləri ən yüksək səviyyədə tənzimləyirik, həll edirik, biz dünyaya da nümunə göstəririk: “Bax, belə inkişaf etmək lazımdır. Multikulturalizm alternativsiz bir hərəkət olmalıdır. Hesab edirəm ki, biz bu nümunəni göstərərək, başqa yerlərdə öz təsir imkanlarımızı genişləndiririk”.

Bütün dünyada, eləcə də İslam dünyasında böyük hörmətə, nüfuzla malik olan Azərbaycan prinsipial, ədalətli mövqeyi ilə seçilir. Yola saldıığımız ötən il Prezident tərəfindən “Multikulturalizm ili” elan edilməsi ilə Azərbaycan siyasi-ideoloji-mənəvi hədəflərə doğru irəlilədi və uğurlara imza atdı. Bu il isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2017-ci il Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan olundu. Əsrlər boyu islam sivilizasiyasının əsas mərkəzlərindən biri olan Azərbaycan islam dininin yayılmasında və eyni zamanda, Müsəlman İntibahının bərqərar olmasında mühüm rol oynayıb. Dinlə bağlı sərt qadağaların mövcud olduğu sovet dövrü Azərbaycanında cəmi 17 məscid fəaliyyət göstərdiyi halda, hazırda onların sayı 2000-i ötüb keçib. Ölkəmizin paytaxtında Cənubi Qafqazın ən möhtəşəm məbədi Heydər məscidi inşa edilib. Bütün bu və ya digər amillərlə yanaşı, Azərbaycan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, İSESKO-nun, həmçinin, müsəlman ölkələrini birləşdirən digər mötəbər qurumların üzvü seçilib.

İslam həmrəyliyinə bərqərar olmasında Azərbaycanın özünəməxsus mövqeyinin möhkəmləndirilməsinə təmin etmək məqsədi ilə 2017-ci il Azərbaycan Respublikasında “İslam Həmrəyliyi İli” elan edildi. Təbii ki, islam dünyasının bir parçası olan Azərbaycan il ərzində dostluğun möhkəmlənməsinə, insani dəyərlərə, sülh və əmin-amanlığa, birgəyaşayışa öz töhfələrini verəcək, sülhsevər siyasətini bir daha dünyaya bəyan edəcəkdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Növbəti onilliklər ərzində Azərbaycanın inkişaf istiqamətləri global dəyişikliklər fonunda

Azərbaycan iqtisadiyyatı orta və uzunmüddətli perspektivdə müxtəlif dəyişikliklərin təsirlərinə məruz qalan bir mühitdə inkişaf edəcək. Belə təsirlərin müşahidə edilməsi və başa düşülməsi onların səbəb olduğu çətinliklərin öhdəsindən gəlmək və verdiyi imkanlardan faydalanmaq nöqtəyi-nəzərindən vacibdir. Bu zaman proqnozlaşdırılmayan proseslərin baş vermə ehtimalı böyük olsa da, global meyillərin bir neçəsinin növbəti onilliklər ərzində global iqtisadiyyata təsirlərinin ilk əlamətləri artıq indidən görünməkdədir. Bu təsirlərdən dördünün Azərbaycan üçün vacib olacağı yəqindir: global iqtisadi güc mərkəzinin Asiyada yeni yaranmaqda olan bazarlara doğru yerləşməsi, texnoloji innovasiyaların əhəmiyyətli təsirləri, dəyişən geosiyasi konfiqurasiya və neft-qaz qiymətləri.

Asiyanın inkişaf etməkdə olan bazarları hazırda dünyada yaradılan iqtisadi dəyərin təqribən beşdə birinə sahibdir. 2030-cu ildə bu pay üçdə birədək yüksələcək. Asiyanın orta təbəqəsinin ölçüsündə də müvafiq artım gözlənilir. Proqnozlara görə, dünyanın orta təbəqəsi hazırkı 3 milyard nəfərdən 2023-cü ildə təqribən 5 milyard nəfərədək artacaq və bu artımın 80 faizi Asiyanın payına düşəcək. Eyni inkişaf prosesləri həm də şirkət səviyyəsində özünü büruzə verəcək. Yeni yaranmaqda olan bazarlar hazırda illik gəlirləri 1 milyard ABŞ dollarından çox olan dünya şirkətlərinin təqribən dördə birini əhatə etdiyi halda, bu payın 2025-ci ilə qədərki dövrdə, demək olar ki, yarıya qədər artması gözlənilir. Təkcə Asiyada ümumi gəlirləri 1 milyard ABŞ dollarından ibarət təxminən 3 min yeni şirkətin olması gözlənilir. Bununla yanaşı, son zamanlar mal və xidmətlər üzrə global ticarətin həcmində artım ÜDM-in artımından iki dəfə yüksək sürətlə malik olub. Ticarət həcmələrinin getdikcə artması Avrasiyanın mərkəzində, Şimal-Cənub və Şərq-Qərb dəhlizlərinin kəsişməsində yerləşən Azərbaycan kimi ölkələrin bu artımdan faydalanmasına şərait yaradır.

Ötən illər ərzində misli görünməmiş global siyasi qeyri-sabitlik müşahidə olunub. Bunun təsirləri siyasi rəhbərlərin tez-tez dəyişməsi, müharibə, terrorçuluq və sürətlə artan qaçqın axınında özünü büruzə verib. Siyasi qeyri-sabitlik fonunda təhlükəsizlik problemlərinin olduğu və ya sanksiyaların tətbiq edildiyi ərazilərdə ticarət həcmələri kəskin sürətdə azaldığı halda, böhranlı vəziyyətlərin öhdəsindən gəldiyi, iqtisadiyyatın açıq olduğu və ya sanksiyaların ara-

Yaxud iqtisadi artımın şaxələndirilməsi 10 milyona yaxın Azərbaycan vətəndaşına öz peşə arzularını gerçəkləşdirməyə və rifah səviyyəsini yüksəltməyə imkan verəcək

dan qaldırıldığı ərazilərdə bərabər səviyyəli artım müşahidə olunub. Geosiyasi baxımdan yenidən formalaşan dünyada -Azərbaycanda risklər və çağırışlar düzgün qiymətləndirilərək sabit inkişaf təmin ediləcək. Xüsusilə, iqtisadi təhlükəsizliyin əsas komponentləri - enerji, ərzaq, maliyyə və nəqliyyat təhlükəsizliyinin davamlı olması ölkənin geosiyasi kateqoriyalara qarşı dayanıqlılığını daha da gücləndirəcək.

Məlum faktıdır ki, ötən illər ərzində neftin qiymətləri düşüb və qiymətlərdə volatillik artıb. Neftin bir barreli 2008-ci ildə 150 ABŞ dollarına yaxınlaşdığı halda, 2016-cı ildə 30 ABŞ dollarından da aşağı düşüb. Neft qiymətlərindəki bu cür global azalmanın Azərbaycan iqtisadiyyatına da təsiri böyük olub. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən, 2010-2014-cü illərdə iqtisadi artım sürəti azalaraq, ildə orta hesabla 2,7 faiz olub. 2015-ci ildə ixracın həcmi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin azalması işsizlik səviyyəsinin əvvəlki ilə nisbətən 2 faiz artmasına səbəb olub. Aşağı neft qiymətləri səbəbindən cari hesablar balansında yaranmış gərginlik manatın məzənnəsinə təzyiqli artırır və 2015-ci ildə milli valyuta iki dəfə devalvasiyaya uğrayıb.

Proqnozlar onu göstərir ki, neft-qaza global tələbatda artım 2050-ci ilədək ildə təqribən əvvəlki artım proqnozlarından 30 faiz az olmaqla, 0,7 faiz zəifləyəcək və ümumi enerji sektorunda üzvi yanacaq növlərinin payı azalacaq. Bu şərtlər altında neft qiymətlərinin əvvəlki yüksək səviyyəsinə qayıdışı gözlənilmədiyi üçün yaxın gələcəkdə neft gəlirləri hesabına yüksək dayanıqlı artımın bərpa olunacağı proqnozlaşdırılmır. Beynəlxalq Valyuta Fondu Azərbaycan iqtisadiyyatının 2025-ci ilədək illik 2-3 faiz artacağını proqnozlaşdırır. Bu temp ötən bir neçə il ərzində müşahidə olunan artım səviyyəsinə uyğundur. Lakin belə aşağı artım səviyyəsi iqtisadiyyatın qarşısında duran məqsədlərə çatmağa, o cümlədən, indiki və gələcək nəsillər üçün lazım olan sayda iş yerləri yaratmağa kifayət etmir. Buna görə də, Azərbaycanda aşağı neft qiymətləri şəraitində iqtisadiyyat yeni təməllər üzərində qurulmaqla, daha yüksək artım tempinə nail olunacaq.

Neft-qaz sektorunun iqtisadiyyatı inkişaf

etdirmək potensialı zəiflədikcə, Qazaxıstan, Səudiyyə Ərəbistanı və Rusiya da daxil olmaqla, dünyanın təbii ehtiyatlarla zəngin ölkələri çətinliklərlə üzləşir və öz iqtisadiyyatlarını şaxələndirməyə təşəbbüs göstərirlər. Azərbaycanda da hazırda eyni vəziyyət mövcuddur. Ölkə ötən on il ərzində yaratdığı baza əsasında global iqtisadiyyatdakı mövqelərini daha da gücləndirmək üçün güclü siyasi iradə və imkanlara malikdir.

Əlbəttə ki, neft qiymətlərinin 2008-2009-cu illərdəki səviyyəyə qayıdacağı ehtimal edilmir, lakin bu, baş versə belə, resurs sənayesi bütün suallar üçün doğru cavab deyildir. Keçmiş iqtisadi əhəmiyyətinə baxmayaraq, neft-qaz sektoru əvvəlki illər ərzində ümumi məşğulluğun 1 faizdən çoxuna sahib olmayıb. İqtisadi artımın şaxələndirilməsi 10 milyona yaxın Azərbaycan vətəndaşına öz peşə arzularını gerçəkləşdirməyə və rifah səviyyəsini yüksəltməyə imkan verəcək.

Bütün söylənilənlərin fonunda iqtisadi şaxələndirmənin sürətləndirilməsi üçün üç potensial imkan mövcuddur ki, bu imkanları əldən verməmək üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi olduqca vacibdir.

Birincisi, regionun ümumi - iqtisadi inkişaf dinamikası daim dəyişir və ixracatı genişləndirmək imkanları yaradır. Azərbaycan ümumi əhali sayı 300 milyon nəfərdən çox olan və ÜDM-i 3 trilyon ABŞ dollarına çatan üç iri iqtisadiyyat - İran, Türkiyə və Rusiya arasında yerləşir. İrana tətbiq edilən sanksiyalar aradan qaldırıldıqca və regiondakı digər iqtisadiyyatlar arasında yeni ticarət modelləri meydana gəldikcə, ölkə üçün unikal imkanlar açılır. Daha geniş diametrdə isə Azərbaycan cəmi ÜDM-i 30 trilyon ABŞ dollarına çatan Avropa İttifaqı, Çin və Körfəz ölkələri bazarlarının yaratdığı dairənin mərkəzində yerləşir. Məsələn, Azərbaycanla dünyanın ikinci iqtisadiyyatı sayılan Çinin arasında yalnız Qazaxıstan var. Eyni zamanda, Azərbaycanla Körfəz ölkələri arasında təkcə İran, həmçinin, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında yalnız Gürcüstan yerləşir. Beləliklə, həm qısa, həm də iri radiuslu dairədə Azərbaycanın bazarlara çıxmaq potensialı böyükdür.

İkincisi, global iqtisadi mənzərə Avropada zəif və Çində azalan artıma görə dəyişməkdədir. Buna cavab olaraq, Çin onu əsas

iqtisadi regionlarla birləşdirəcək "İpək Yolu" layihəsini həyata keçirməyi planlaşdırır ki, bu marşrutlardan biri də Azərbaycan ərazisindən keçir. Eyni zamanda, Avropa, Rusiya, İran, Hindistan və Mərkəzi Asiyalı birləşdirəcək Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin də bir xətti Azərbaycanın ərazisindən keçir. Bu təşəbbüslər ölkəmizin ərazisindən keçən əmtə və sərnişin dövriyyəsinin həcmi artırımla marşrut boyu istehsal və nəqliyyat-logistika xidmətləri üçün imkanlar yaradacaq. Azərbaycan təkcə tranzit ölkəsi deyil, o, həm də öz ərazisindən keçən əmtələr üzərində əlavə dəyər yaratmaq potensialına malikdir. Ümumilikdə isə, Azərbaycanın ərazisindən keçən nəqliyyat dəhlizlərinin hesabına global dəyər zəncirlərində ölkənin mövqeləri gücləndirilə bilər. Azərbaycan üçün belə yeni beynəlxalq imkanların açılması yüksək və dayanıqlı iqtisadi artım potensialı yaradır. Strateji Yol Xəritəsi bu imkanlardan faydalanmaq üçün hazırlanıb.

Üçüncüsü, dayanıqlı iqtisadi artımı təmin edəcək investisiya qoyuluşlarında maraqlı olan Azərbaycanda global investisiya meyilləri nəzərə alınacaq. 2007-ci ilə müqayisədə dünya üzrə birbaşa xarici investisiya axını 2015-ci ildə 36 faiz artaraq, 1,7 trilyon ABŞ dollarına çatıb. 2015-ci ildə inkişaf etmiş ölkələr birbaşa xarici investisiyaların 55 faizini cəlb edə biliblər. Artım, əsasən, birləşmə və satınalmalar hesabına baş verib. 2015-ci ildə Asiya regionunda inkişaf etməkdə olan ölkələr dünya üzrə birbaşa xarici investisiyaların 1/3-ni cəlb edib. Bu mənada, Asiya regionu dünya üzrə ən çox investisiya cəlb edən regiondur. Rusiya və Qazaxıstan başda olmaqla, keçid ölkələrinə birbaşa xarici investisiya axını 2015-ci ildə 54 faiz azalıb. Aşağı xammal qiymətləri və regional münaqişələr keçid ölkələrində birbaşa xarici investisiya axınları üçün əsas maneə olub. Birləşmə və satınalmaları nəzərə almasaq, dünyada birbaşa xarici investisiyaların axını qısamüddətli perspektivdə zəifləyəcək. Çünki global iqtisadiyyat kövrəkdir, global maliyyə bazarları volatildir, tələb aşağıdır və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqtisadi artım tempi zəifdir. Investisiya axınını cəlb etmək üçün Azərbaycanda əlverişli biznes mühiti təmin ediləcək və özəl sahibkarlığın inkişafı daha da stimullaşdırılacaq.

Göründüyü kimi, global iqtisadi proseslər fonunda Azərbaycanın inkişafı üçün sistemli və effektiv addımların atılması çox vacibdir. Maksimum nəticələrin əldə olunması isə Strateji Yol Xəritələrinin detallı şəkildə həyata keçirilməsi ilə mümkün olacaq.

13 yanvar 2017-ci il

Azərbaycan multikulturalizmi dünyaya örnək olacaq unikal modeldir

Bu gün dünyada nümunəvi inkişaf modelinə malik olan Azərbaycan davamlı inkişaf siyasətində regionun lider dövləti səviyyəsinə yüksəlib. Bölgədə Azərbaycanın təşəbbüsü və fəal iştirakı olmadan hər hansı layihəni reallaşdırmağın mümkün olması elə, ölkəmiz haqqında təsəvvürləri formalaşdırır. Müstəqil Azərbaycanın belə nüfuzlu bir dövlətə çevrilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət siyasətində gerçəkləşib.

Hərtərəfli və sürətli inkişaf dövrünü yaşayan Azərbaycan bu gün dünyəvi, hüquqi və demokratik dövlət olaraq multikultural, tolerant məkən kimi dünyəvi dövlətləri tərəfindən qəbul olunur. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə multikulturalizm Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas elementlərindən birinə çevrilib. Ölkəmizdə dövlət-din münasibətləri hüquqi baxımdan mövcud qanunvericilik əsasında yüksək səviyyədə tənzimlənir, vətəndaşların vicdan azadlığı təmin olunur, dini icmaların fəaliyyəti dəstəklənir, onlara dövlət tərəfindən maliyyə yardımı göstərilir. Dünyada dini radikalizm meyilləri artdığı bir zamanda Azərbaycanda vəziyyət başqa ölkələrlə müqayisədə tamamilə başqa bir mənərə yarıdır. Bir sıra müsəlman ölkələrində dini zəmində problemlərin davam etdiyi müşahidə edildiyi zamanda Azərbaycan multikultural dəyərləri ilə dünyaya nümunədir. Bu gün Azərbaycan özünün uzun əsrlərin süzgecindən süzülüb gələn zəngin multikulturalizm modelini dünyaya təqdim etməkdədir. Müasir dövrdə Qərbdə multikulturalizmin süquta uğradığı bir vaxtda, multikulturalizmin Azərbaycan modelinin nümunəyə çevrilməsi Azərbaycan gerçəkliklərinə əsaslanır. Ölkəmizdə kilsə, sinaqoq və məscidlər təhlükəsiz, qarşılıqlı hörmət əsasında fəaliyyətdədirlər. Ölkə başçısı Cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2016-cı ilin Azərbaycanda "Multikulturalizm ili" elan edilməsi bir daha

ölkəmizdə multikultural dəyərlərə olan münasibətin təzahürüdür. Azərbaycan son illərdə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və iştirakı ilə çoxlu sayda beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir. İnküviziv cəmiyyətlərdə birgəyaşamalara çağırışlar edən Azərbaycan bəşəriyyətin çətin sınaqlar qarşısında qaldığı, silahlı münaqişələrin, beynəlxalq terrorizmin tüğyan etdiyi, insanların öz yurdlarını kütləvi şəkildə tərk etdikləri bir zamanda, öz dəyərlərinə sahib çıxır. Elə cari ilin yayında paytaxtımızda keçirilən "Multikulturalizm Azərbaycanda həyat təzi kimi: milli və dini dəyərlər" adlı III Beynəlxalq Multikulturalizm Məktəbi çərçivəsində 16 ölkədən 50-dən çox tələbənin iştirak etdiyi tədbirdə ölkəmizdə bu və ya digər dəyərlərə olan münasibət ilə iştirakçılar canlı olaraq tanış oldular. Xatırladaq ki, layihə çərçivəsində "Azərbaycanın Gənc Dostları Klubu" İctimai Birliyi təsis edildi. Birliyin üzvlüyündə indiyədək ölkəmizdə təşkil olunmuş beynəlxalq multikulturalizm məktəblərinin xarici tələbələri, eləcə də 20 xarici ölkədəki universitetlərdə Azərbaycan multikulturalizmi fənninin tədris olunduğu fakültələrin dinləyiciləri, eləcə də həmin tələbələrin təbliğatı ilə Azərbaycanı tanıyan, sevən xarici gənclər təmsil olunur. Birlik klubunun üzvü olan xarici gənclərə Azərbaycanda təhsil imkanı yaratmağı, ölkəmizlə bağlı aparacaq işləri, Azərbaycan dilinin və mədəniyyətini öyrənməyə maraqlı olan hər bir üzvə dəstək göstərməyi nəzərdə tutur.

Azərbaycan ilə təəssürlərini qələmə almaqda davam edirlər. Məsələn Çin vətəndaşı və Litva Pedaqoji Universitetində ali musiqi təhsili alan Xi-anqou Vanq yazır ki, "Azərbaycan multikulturalizmi" fənninin müdavimi olmuşam. Bu fənnin tədrisi dövründə nəzəri olaraq Azərbaycanın mədəniyyəti, multikulturalizm modeli haqqında müəyyən anlayışlar əldə etmişdim. Amma bəzi məsələlər mənim üçün du-manlı qalmışdı: "Ona görə də III Beynəlxalq Multikulturalizm Yay Məktəbində iştirak etmək fürsəti yarananda sevindim".

O, yazır ki, III Beynəlxalq Multikulturalizm Yay Məktəbində iştirakımı həyat təcrübəmin qiymətli hissəsi hesab edirəm: "Azərbaycanın Gənc Dostları Klubu"nun yarandığını biləndə, məmnuniyyətlə üzv oldum. Çünki yay məktəbində iştirakımdan sonra Azərbaycan mənim üçün çox doğmalaşmış və dost ölkəyə çevrilib. "Azərbaycanın Gənc Dostları Klubu" ideyalarımızı paylaşmaq və müzakirələrdə fəal iştirak etmək üçün zəngin platformaya çevrilir".

Daha sonra yazır ki, multikulturalizm Azərbaycana kənardangəlmə bir dəyər deyil, xalqın əsrlərə söykənən ali dəyəridir, həyat təzidir və dövlət siyasətinin aparıcı istiqamətidir: "III Beynəlxalq Multikulturalizm Məktəbində iştirakım unudulmaz xatirələrlə yadımda qalıb. Yay məktəbinin proqramı çərçivəsində Nic qəsəbəsinə səfərimiz zamanı Alban-Udi Xristian Kilsəsini görəndə mütəəssir oldum. Musiqiçi olduğum üçün kilsədə səslənən orqan musiqisi diqqətimi cəlb etdi. Ümumiyyətlə, Azərbaycan musiqisi maraqlıdır. Burada olduğum günlərdə Azərbaycan bəstəkarlarının musiqilərini dinlədim. Qəbələdə təşkil olunan konsertdə Azərbaycanın xalq mahnıları mənə xoş anlar yaşatdı. Çox şadam ki, Azərbaycanı yaxından tanıdım. Mən Qəbələ şəhərini, yerli insanların qonaqpərvərliyini və burada multikulturalizm, tarix, mədəniyyət və digər sahələrdə əldə etdiyim biliyə görə Azərbaycanı heç vaxt unutmayacağam. Azərbaycan multikulturalizmi bu gün dünyanın örnək alacağı unikal modellərdən biridir. Məhz buna görə "Azərbaycanın Gənc Dostları Klubu" yarananda ilk üzvlərdən biri mən oldum və düşünürəm ki, bu dostluq ömür boyu davam edəcək".

Bəli, Azərbaycan mühiti hər şeyi deyir. Tarixi, coğrafiyası, mədəniyyəti ilə. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə vurğuladığı kimi, multikulturalizm Azərbaycanda həyat təzidir, dövlət siyasətidir və alternativ yoxdur.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

ATƏT-in yeni sədri: ATƏT məkanında münaqişələrin nizamlanması üçün dialoq daha da gücləndirilməlidir

Yanvarın 12-də Vyanada ATƏT-in Daimi Şurasının xüsusi iclasında təşkilatın fəaliyyətdə olan sədri, Avstriyanın xarici işlər naziri Sebastian Kurtsun inauqurasiya mərasimi keçirilib. Tədbirdə S.Kurts ölkəsinin sədrlik dövrü üçün fəaliyyət proqramı və prioritet istiqamətləri barədə çıxış edib.

Yeni sədr çıxışında ölkəsinin sədrlik dövründə əsas hədəfləri arasında ATƏT məkanında böhran və münaqişələrin nizamlanması, qarşılıqlı etimadın bərpası, getdikcə güclənməkdə olan radikallaşmaya və ekstremizmə qarşı mübarizəyə xüsusi diqqət ayrılacağını qeyd edib. ATƏT məkanında həll olunmamış münaqişələrə toxunan S.Kurts bu münaqişələrin hərbi yolla həlli olmadığını ifadə edib və münaqişə tərəfləri arasında dialoqun daha da gücləndirilməli olduğunu bildirib.

Istanbul, Berlin və Parisdə baş verən terror aktlarına diqqət çəkən yeni sədr terrorla mübarizənin təkə terrorçulara qarşı hərbi əməliyyatlarla məhdudlaşmadığını vurğulayıb və ATƏT məkanında bu istiqamətdə profilaktik və maarifləndirici tədbirlərin, eləcə də radikallaşmanın önünü alan fəaliyyətlərin gücləndirilməli olduğunu qeyd edib.

S.Kurts, həmçinin bildirib ki, ölkəsinin təşkilata sədrlik edəcəyi il ərzində iqtisadi və ətraf mühit, kibertəhlükəsizlik, insan haqları və media azadlığı, siyasi və hərbi sahədə strukturlaşmış dialoq və digər sahələrdə konfrans və toplantılar da təşkil olunacaqdır.

Musa Qasımlı: "Azərbaycanın seçdiyi yol yeganə və düzgün yoldur"

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan təhlükəsiz yaşamaq üçün ən etibarlı ölkəyə çevrilib". Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Musa Qasımlı deyib. Onun sözlərinə görə, bunu etibarlı edən düzgün yürüdülmüş siyasət eləcə də xalqımızın daim dövlət və hakimiyyətin yanında olması, yüksək mədəni-siyasi inkişafıdır. Millət vəkili qeyd edib ki, sabitlik və dövlətimizin güclü olması, ilk növbədə, Azərbaycan vətəndaşlarının xeyrinədir: "Dünyanın, demək olar ki, rahat gediləsi ölkəsi çox az qalıb. İstər yaxın, istərsə də uzaq ölkələrdə insanların axşam evlərinə sağ-salamat dönəcəklərinə inamı yoxdur. Vətənimizdə isə tamamilə fərqli bir şərait var".

M. Qasımlı əlavə edib ki, sabitliyin olmadığı və təhlükəsizliyin təmin edilmədiyi bir yerdə inkişaf, tərəqqi və xeyir-bərəkət də olmaz: "Tarix və ətrafda baş verən hadisələr göstərir ki, Azərbaycanın seçdiyi yol yeganə və düzgün yoldur. Bu, müstəqillik, sabitlik, inkişaf yoludur. Ona görə də Azərbaycan vətəndaşları daim dövlətimizin güclü olmasına və ictimai sabitliyin qorunmasına çalışmalıdırlar".

Qafqazşünasların I Beynəlxalq Forumu keçiriləcək

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) Qafqazşünaslıq İnstitutunun təşkilatçılığı ilə aprelin 10-dan 13-dək Bakıda qafqazşünasların I Beynəlxalq Forumu keçiriləcək. AMEA-dan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, forumda "Qafqaz ölkələrinin sosial-iqtisadi və siyasi vəziyyəti", "Qafqazın geosiyaseti", "Böyük dövlətlərin və qonşu ölkələrin Qafqaz siyasəti", "Qafqaz ölkələrinin qarşılıqlı münasibətləri", "Qafqazda münaqişələr" mövzularında müzakirələr aparılacaq. Forum AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında təşkil ediləcək.

Türkiyəli iş adamı: Azərbaycandakı mövcud işgüzar mühit sağlam və şəffaf olduğu üçün cəlbedicidir

Xarici sərmayədarların Azərbaycana cəlb edilməsi istiqamətindəki tədbirlər dünyanın bütün böyük şirkətlərinin baxışlarını ölkəmizə yönəldib. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi strategiya üzrə 1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə dünyanın aparıcı neft və qaz şirkətləri Azərbaycana yön aldıkları kimi, indi də qeyri-neft sektorunu təmsil edən şirkətlərin ölkəmizə axını başlanıb.

Əlbəttə ki, bu məsələdə də qardaş Türkiyə təmsilçiləri birinci yerdədir. Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərindəki hərtərəfli inkişaf iqtisadiyyat sahəsində də özünü göstərməkdədir. Mövzu ilə bağlı Türkiyənin aparıcı şirkətlərindən olan "TÜRKCELL" in İstanbuldakı təmsilçiliyinin rəhbəri Əli Şayir AZƏRTAC-ın suallarını cavablandırır:

- *Azərbaycanın iqtisadi mühiti Türkiyədən necə görünür?*

-İqtisadiyyatın inkişafı üçün sağlam rəqabət mühitinin formalaşması başlıca amildir. Azərbaycandakı mövcud işgüzar mühit sağlam və şəffaf olduğu üçün cəlbedicidir. Prezident İlham Əliyevin bu sahədə qəbul etdiyi mühüm qərarlar, qanunvericilik bazasının sürətlə təkmilləşdirilməsi və s. tədbirlər Türkiyədə diqqətlə izlənilir. Proseslər göstərir ki, Azərbaycan ən yaxın zamanlarda xarici sərmayəyə görə lider ölkələrdən birinə çevriləcək. Ən son rəsmi məlumatlara görə, hazırda Azərbaycandan Türkiyəyə yatırılan investisiyanın məbləği 8 milyard dollar, Türkiyənin Azərbaycana yatırdığı investisiyanın həcmi isə 10 milyard dollar təşkil edir. 2020-ci ilədək Azərbaycanın Türkiyəyə yatırdığı investisiyanın həcmi 18 milyard dollara çatacaq. Təsəvvür edin ki, qardaş ölkə coğrafi baxımdan özündən təxminən 10 dəfə böyük olan bir dövlətlə iqtisadi tarazlıq saxlayır. Dağlıq Qarabağ probleminin Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün ciddi əngəl olmasına baxmayaraq, ölkə rəhbərliyi müasir dünyanın siyasi düzəninə uyğun olaraq inkişaf istiqamətlərini çox dəqiqliklə qura bilib.

-*Dağlıq Qarabağ probleminə toxundunuz. Sizcə Azərbaycanın haqq işində beynəlxalq ədalətə nail olmaq üçün daha hansı işlər görülməlidir?*

- Böyük güclərin Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə biganə yanaşması əsl ikili standartlardır. Təəssüf ki, Dağlıq Qarabağ problemi Azərbaycana, terror kabusu isə Türkiyəyə qarşı təzyiç vasitəsinə çevrilib. Belə olan şəraitdə Azərbaycan və Türkiyə həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məsələlərində daha çevik metodlar axtarılmalıdır. Təbii ki, bu prosesdə özəl sektorun da üzərinə böyük məsuliyyət düşür.

-*Təmsil etdiyiniz şirkətin idarəetmə prinsipləri barədə nə deyə bilərsiniz?*

- "TÜRKCELL" dünyada öz fəaliyyət dəst-xətti ilə seçilən bir şirkətdir. İnkişafımızın əsasını insan resursları təşkil edir. İstehsal sahəsindəki yeniliklərə, rəqabətə davamlı məhsulların bazara çıxarılmasına, o cümlədən sağlam biznes mühitinə nail olmaq üçün insan intellektinə güvənirik. Türkiyənin mobil telefon operator yükünün əsas ağırlığını "TÜRKCELL" daşıyır. Müştəriyə ucuz, sərfəli və keyfiyyətli fəaliyyət şirkətimizin devizidir.

Sabir Şahtaxtı
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
İstanbul

ABŞ-da tanınmış politoloq və jurnalist Farid Zakariya Qlobal Bakı Forumunda iştirak edəcək

Amerika Birləşmiş Ştatlarında nüfuzlu və populyar siyasi şərhçi, beynəlxalq münasibətlər üzrə ekspert, CNN telekanalının aparıcısı, həftəlik "Newsweek International" nəşrinin redaktoru Farid Zakariya 2017-ci ilin martında keçiriləcək V Qlobal Bakı Forumunda iştirak edəcək. Diasporla iş üzrə Dövlət Komitəsindən qəzetimizə verilən məlumata görə, bu barədə Farid Zakariya ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin nümayəndəsinin görüşündə bildirilib. Görüşdə, həmçinin, NGBM-nin fəaliyyəti, V Qlobal Bakı Forumuna dair geniş müzakirə aparılıb, Farid Zakariyanın tədbirdə iştirakının detalları dəqiqləşdirilib. Farid Zakariya, eyni zamanda, forum iştirakçılarında videomüraciət ünvanlayıb. Müraciətində Bakıya ilk dəfə səfər edəcəyini bildiren Farid Zakariya, eyni zamanda, dünyada baş verən proseslərin gərgin bir vaxtında Bakı Forumunun əhəmiyyətini vurğulayıb. Qeyd edək ki, Hindistanda dünyaya gələn müsəlman əsilli Farid Zakariya ABŞ-da tanınmış politoloq və jurnalistdir. Beynəlxalq münasibətlərə dair bir neçə kitabın müəllifi, CNN telekanalında aparıcı olan F.Zakariya "New York Times", "The Wall Street Journal" kimi nüfuzlu nəşrlərdə öz yazıları ilə çıxış edib, bir sıra qəzet və jurnallarda isə redaktorluq edib.

ZÜMRÜD

"Bakıda mənə bələdçilik et" layihəsinə başlanılır

Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti (ATMU) və "PASHA Travel" şirkəti birgə "Bakıda mənə bələdçilik et" ("Guide me in Baku") layihəsinə başlayır. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən verilən məlumata istinadən, layihə ilə əlaqədar "PASHA Travel"-in ofisi universitetlə turizm şirkəti arasında anlaşma memorandumu imzalanıb. Sənədi ATMU-nun rektoru vəzifəsini icra edən Eldar Aslanov və "PASHA Travel"-in əməliyyatlar üzrə baş direktoru Florian Senqşşmit imzalayıb. E.Aslanov çıxış edərək bildirib ki, ölkəmizdə turizm bələdçiliyi sahəsində 2008-ci ildən ATMU-nun Təlim Mərkəzi tərəfindən Bakı ilə yanaşı, turizm potensialının yüksək olduğu bölgələrdə də kurslar təşkil edilir. Bu gündə kursları uğurla başa vuran 57 nəfər Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Turizm Bələdçiləri Akkreditasiya Komissiyasından keçməklə, müvafiq bələdçi kartlarını alıb. Bələdçi kurslarını bitirmiş şəxslər üçün keçən dövr ərzində Beynəlxalq Turizm Bələdçiləri Federasiyası ilə birlikdə HOT 1 (Hands on Training) və HOT 2 təlimi təşkil edilib və beynəlxalq sertifikatlar alınıb. Onlardan bir nəfər - alman və ingilis dili üzrə bələdçi Səkinə Əsgərova 2016-cı ilin dekabrında Beynəlxalq Turizm Bələdçiləri Federasiyasının Kiprdə təşkil etdiyi kursları və imtahanları uğurla başa vuraraq, federasiyanın beynəlxalq bələdçi təlimçisi sertifikatını əldə edib. E.Aslanov "PASHA Travel"-in ölkəmizə gələn turistlərə daha keyfiyyətli xidmət göstərmək üçün akkreditasiyadan keçmiş bələdçilərlə çalışmaq təşəbbüsünü yüksək dəyərləndirib. Bildirdi ki, ATMU tərəfindən "PASHA Travel"-in tələblərinə uyğun, dünya standartlarına cavab verən sillabus hazırlanıb: "Tədris proqramı nəzəri biliklərə yönəlib, coğrafiya, ilkin tibbi yardım, müasir həyat, mədəniyyət və incəsənət, kulinar turizm, tematik turların dizaynı, bələdçi texniki-peşə bilikləri, etnoqrafiya kimi fənləri əhatə edir və müasir turistlərin tələblərinə uyğun formalaşdırılıb".

İmzalanmış memorandumun əhəmiyyətini vurğulayan Florian Senqşşmit qeyd edib ki, "PASHA Travel" ATMU ilə birgə icrasına başlanılan layihənin məqsədi ölkəmizi sevmə və

xarici dilləri bilən gəncləri turizm sahəsinə cəlb etməkdir. Layihə icra olunduqdan sonra turistlər üçün bələdçilik turlarının çeşidləri artırılacaq. Həyata keçirəcəyimiz kursda bütün turistlərin maraqlarını təmin etmək üçün proqram və alətlərin öyrənilməsi üçün bu sahənin peşəkarları cəlb olunub". Bu istiqamətdə ATMU-nun zəngin təcrübəyə malik olduğunu deyən F.Senqşşmit bildirib ki, turizm Azərbaycanda sürətlə inkişaf edən və böyük potensiala malik sahədir.

ZÜMRÜD

Bakı Ali Neft Məktəbində (BANM) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilmiş "Kvant fizikası genc alimlərin təqdimatında" layihəsinin başa çatması ilə əlaqədar tədbir keçirilib.

BANM-dən AZƏRTAC-a

bildiriblər ki, tədbirdə bu ali məktəbin rektoru Elmar Qasimov fondun fəaliyyətini yüksək dəyərləndirib, gənclərə göstərilən dəstəyə görə qurumun rəhbərliyinə minnətdarlığını ifadə edib. Vurğulanıb ki, müxtəlif ideya və təşəbbüslərin reallaşmasında fondun gənclərə kömək göstərməsi dövlətimizin gənclər siyasətinin uğurla həyata keçirilməsinə xidmət edir. Müvafiq təşəbbüs haqqında ətraflı məlumat

Bakı Ali Neft Məktəbində layihə iştirakçıları mükafatlandırılıblar

verən layihənin rəhbəri, BANM-in tələbələrə iş şöbəsinin reisi Həbibə Sadıqlı bildirib ki, layihə genc peşəkar təlimçi-alimlərin dəstəyi ilə ötən ilin noyabrında başlayıb və beş həftə davam edib. Bütün təlimlər BANM-də təşkil edilib. Layihənin təşkilat komitəsi bu ali məktəbin tələbələrindən ibarət olub. Sonda fəallıqları ilə fərqlənən layihə iştirakçılarında sertifikat və hədiyyələr təqdim edilib.

BMT-nin yeni dünya nizamının formalaşmasında rolu: “POSTBÖHRAN” MƏRHƏLƏYƏ KEÇİD

Xülasə: Məqalədə müasir mərhələdə qlobal miqyasda müşahidə edilən geosiyasi trendlərin təhlili verilir. Bu kontekstdə yeni dünya nizamının formalaşması perspektivləri araşdırılır. Hazırda mövcud olan və qlobal düzənin transformasiyasına əngəl törədən paradoksal faktorlar nəzərdən keçirilir. Onların sırasında regional münaqişələrin yaratdığı təhdidlər və risklərin nəzəri analizi aparılır. Bütövlükdə bu proseslərin dünyada geosiyasi böhranı dərinləşdirdiyi ifadə edilir. Yaranmış vəziyyətdən çıxış yolu kimi beynəlxalq təşkilatların, ilk növbədə BMT-nin indiki dövrdə rolu və funksiyasının təkmilləşdirilməsi aspektinə diqqət yetirilir. Bu prizmadan BMT-də islahatlar aparılmasının yeni dünya nizamının formalaşmasında zəruri şərt olduğu əsaslandırılır. Bütövlükdə dünyanın “postböhran” mərhələyə uğurlu keçidinin BMT-dəki islahatlardan birbaşa asılı olduğu haqqında tezis irəli sürülür.

Siyasətçilər, alimlər, analitiklər və ekspertlər dünyanın yeni geosiyasi nizamı ehtiyacını olduğunu həmişə vurğulayırlar. XXI əsrin əvvəllərindən etibarən qlobal miqyasda müşahidə edilən müxtəlif təhlükəli proseslərin fonunda bu, tamamilə təbii görünür. Qlobal problemlər adlanan və sayı getdikcə artan bir sıra neqativ trendlər beşəriyyətin mövcudluğunu belə şübhə altına almaqdadır. Buna görə də bütün dövlətləri qane edə bilən və beynəlxalq hüquq üzərində qurulan geosiyasi düzən yaradılmalıdır. Zorakılıq, terror, ikili standartlar, yoxsulluq, aclıq, hüquq pozuntuları, heç olmasa, minimuma endirilməlidir. Bütövlükdə beşəriyyət bu vəzifəni yerinə yetirməlidir. Ancaq, maraqlı olduğu dərəcədə həm də qəribədir ki, dünya həmin keçidi reallaşdırma bilmir. Bu prosesdə zəif cəhətlərdən birinin beynəlxalq təşkilatlara, ilk növbədə BMT-yə üstünlük verilməməsindən ibarət olduğunu düşünürük. Nəzəri olaraq BMT-nin rolu və əhəmiyyətini hər kəs qəbul edir. Lakin konkret işə gəldikdə, meydana müəyyən maneələr çıxır. Xilas yolu varmı? Tədqiqatçılar bu bərdə hansı fikirdədirlər?

Beynəlxalq münasibətlər sisteminin transformasiyası: tarixin sifarişi

Beynəlxalq münasibətlər mövzusunda həsr edilmiş tədqiqatların böyük əksəriyyətində qlobal geosiyasi nizamın böhran keçirdiyi və onun yeniləşməsinə ehtiyacın yarandığı vurğulanır. Bu zaman mütəxəssislər, bir qayda olaraq, “yeni dünya nizamı” ifadəsindən istifadə edirlər. Həmin terminin konkret nəyi əks etdirdiyi haqqında da kifayət qədər tutarlı tezislər mövcuddur. Burada əsas məqamlardan birini mövcud beynəlxalq münasibətlər sisteminin müasir tələblərə daha təkmil cavab verən sistemə transformasiya olunması təşkil edir.

Həmin transformasiya konkret olaraq hansı məzmununda olmalıdır? Universal səviyyədə

mütəxəssislər “liberal dünya nizamı”nın formalaşmasına vurğu edirlər. Yeni transformasiya dedikdə, söhbət faktiki olaraq liberal dəyərlərin dominantlığı etdiyi beynəlxalq münasibətlər sisteminin yaradılmasından gedir. Lakin indiyə qədər liberal dünya nizamı vardı. Deməli, əsas vəzifə XXI əsrin çağırışları və mövcud geosiyasi problemlər kontekstində yeni məzmun çaraları olan dünya düzəni formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Yeri gəlmişkən, onu vurğulayaq ki, geosiyasi nəzəriyyələr tarixində liberal dünyagörüşünü qəbul etməyən yanaşmalar da mövcud olub. Məsələn, konservativ siyasət nəzəriyyə nizamı və anarxiyaya fərqli izah verir. Xaotik vəziyyətdən xilas olmağın başqa həllini təklif edir. Burada əsas prinsip sosial mühitin dinamikasında ənənə ilə yeniliyin realist (konservatorlara görə, “realist” - müəllif) nisbətini gözəlməsidir. Reynhold Nibur həmin bağlılıqda yazır ki, beynəlxalq münasibətlər də daxil olmaqla sosial mühit “rasional” eksperimentlərə uyğun gəlmir, çünki o, “çox mürəkkəbdir”.

Bu yanaşmada sürətli, sıçrayışlı və deməli, “rasional-inqilabi” dəyişiklik əvəzinə təcridi, sistemli, pragmatizmle ənənənin sintezini özündə birləşdirən yeniləşməyə üstünlük verilir. Burada həmin üsulun xaosun ram edilməsində liberal yanaşmadan daha səmərəli olduğu inam var. Bu zaman əsas metodoloji prinsip kimi hələ Hans Morgentaunun ciddi surətdə üstünlük verdiyi tarixi ənənənin yavaş və təcridi dəyişmə tezi çıxış edir. H.Morgentau vurğulayırdı ki, sosial-siyasi institutlar kültür mühitinə bağlıdırlarsa və onları bu keyfiyyətdə sürətlə dəyişmək mümkündürsə, tarixi ənənələr əslrlə qala bilir. Buna elmdə “antropoloji pessimizm” də deyilir.

Lakin müasir mərhələdə dünyanın yeni liberal düzənə keçidinin nəzəri aspektləri mütəxəssislər tərəfindən kifayət qədər geniş işlənib. Burada əsas nəzəri və metodoloji prinsiplər müəyyənənib. Amma onlar nədənsə praktiki tətbiq olunmur. Səbəb nədir? Bir neçə argument gətirilir. Məsələn, bəzi analitiklər realpolitiklə neokonservatizmin sintezini yaratmağın lazım gəldiyini vurğulayırlar. Başqa yarımda geosiyasi aspektdə universal konsensusun formalaşdırılması zərurəti irəli sürülür. Digər baxış bucağında isə “yumşaq güc”, “ağıllı qüvvə” və s. bu kimi yeni nəzəri termi-

nologiyadan istifadə etməklə universal qaydaların müəyyənəndirilməsindən bəhs edilir.

Bu mövzuya həsr edilmiş tədqiqat işlərinin birində dünya nizamının transformasiyasının ümumi cəhətləri barədə maraqlı tezis vardır. “Beynəlxalq Məsələlər üzrə Rusiya Şurası”nın (orijinal adı - RSMD) hazırladığı analitik-elmi məruzədə vurğulanır ki, “yaranmış ziddiyyətlərin kəskinləşməsi riski dünya nizamının dinamikasının xarakteri ilə müəyyən olunur”. Müəlliflər bu ümumi tezinin daha konkret nəzəri izahını belə verirlər ki, “böhran situasiyası riski dinamika xaotik xarakter aldıqda və ya yüksək intensivliklə dəyişdikdə, əhəmiyyətli dərəcədə artır”. Buna təsir edən faktorlar sırasında ehtiyatlar qıtlığının yaranmasını, resurs məhdudiyətinin təzyiqinin artmasını göstərmək olar. Nəticədə, dinamikanın xaosu baş verir ki, bu da qeyri-müəyyənliyin artmasına aparıb çıxarır. Sonucda, bütövlükdə sistem dayanıqsız hala gəlir. Qeyri-müəyyənliyin və dayanıqsızlığın siyasi nəticəsi isə “dünyanın aparıcı güc mərkəzləri arasında münasibətlərdə təhlükəsizlik dilemmasının kəskinləşməsi” olur.

Mütəxəssislər problemin bu aspektini kifayət qədər ciddi hesab edirlər. Onlar Qərblə Şərq arasında əksər fundamental məsələlərdə fikir ayrılığının olmasını vurğulayırlar. Bu kontekstdə S.İvanovun analizi çox maraqlıdır. Təcrübəli diplomat və Rusiya Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, professor Sergey İvanov yazır ki, Rusiya ilə Avropa arasındakı münasibətlər dalana dirənib. “Böyük Avropa” ideyasının iflası “kütəvi məyusluq və bədbinlik əmələ gətirib ki, bunu da cəmi bir neçə il əvvəl təsəvvür etmək belə mümkün deyildi”.

Fərqli yanaşmalar: müasir tələblər və ümumi problemlər

Bunun səbəbi Avro-Atlantika ilə Avrasiyanın “sərt qarşıdurma”da olmasından qaynaqlanır ki, onun da təməlinə əməkdaşlıqdakı qeyri-müəyyənlik dayanır. Deməli, müəllifə görə, dünyanın super geosiyasi gücləri arasında ziddiyyətlərin uzun illərdir mövcud olmasına baxmayaraq, faktiki olaraq heç nə dəyişməyib. Sərt qarşıdurma qalır, lakin XXI əsr yeni münasibətlər sisteminin yaradılmasını tələb edir. S.İvanova görə, hazırda yeni şərtlərlə mövcud əməkdaşlıq modeli arasında uyğunsuzluq davam etməkdədir. Bu da praktiki

olaraq daha uyğun dünya düzəninə transformasiyanı əngəlləməkdədir.

Beləliklə, bir daha aydın olur ki, burada ifadə edilən fikirlər prizmasından yuxarıda gətirdiyimiz fərqli yanaşmalar məhz böyük güclərin təhlükəsizlik məsələsində dilemma qarşısında qaldıqlarını göstərir. Müxtəlif üsullarla, mövcud nəzəriyyələrin sintezinə nail olmaqla yaranmış vəziyyətdən xilas olunmağa çalışılır. Burada əsas təsiredici faktor isə resurs çatışmazlığı fonunda böyük güclərin öz maraqları uğrunda savaşa girişməsindən ibarətdir.

Ancaq yenə də bir neçə suala cavab tapmaq gərəkdir: bütün bu maraqlı yanaşmaların hansı mexanizmlərlə praktiki tətbiqinə nail olmaq mümkündür? Bəlkə heç çıxış yolu yoxdur? Tarixi təcrübəyə müraciət etmək faydalı olardı mı? Beynəlxalq münasibətlər sisteminin yaxın tarixinə nəzər saldıqda, görürük ki, “Avropa millətlər konerti”, Millətlər Liqası və BMT-nin meydana gəlməsinin əsasında konkret ümumi ideoloji və siyasi prinsiplər dayanıb. Onların hamısını birləşdirən bir ümumi tezis olub: dünya miqyasında sabitliyi, təhlükəsizliyi və davamlı inkişafı təmin etmək üçün kollektiv təhlükəsizlik sistemi yaratmaq gərəkdir.

Məsələnin bu müstəvidə təhlili təsdiqləyir ki, kollektiv təhlükəsizlik sisteminin özünün transformasiyası qlobal səviyyədə mövcud olan əsas təhlükəsizlik prinsiplərinin məzmununun yeniləşməsindən asılıdır. Eyni zamanda, bu kontekstdə mütəxəssislər bir aktual suala da cavab tapmağa çalışırlar. Məsələ ondan ibarətdir ki, daimi kollektiv təhlükəsizlik sistemini formalaşdırmaq, əbədi və dəyişməz sabitliyi təmin etmək, mütləq təhlükəsizliyə nail olmaq imkansızdır. Çünki reallıqda dünya nizamını dəyişməz beynəlxalq hüquq və institutlar deyil, əsas geosiyasi oyunçuların güc potensiallarının nisbəti müəyyənəndirir.

Burada “güc” sözü geniş anlamda işlənilir. Ona hərbi, iqtisadi və insan ehtiyatı ilə yanaşı, ideyanın təsir imkanı, informasiyanın (təbliğatın) yayılması mexanizmləri də daxildir. Britaniyalı tarixçi, politoloq və diplomat Edvard Karr XX əsrin ikinci yarısından başlayaraq beynəlxalq münasibətlərdə hərbi və iqtisadi faktorlarla yanaşı, informasiyanın da aparıcı rol oynadığını xüsusi qeyd edib.

Bu şərtlər daxilində dünya nizamında daimi sabitliyi təmin etmək absurddur, burada yalnız qüvvələrin nisbi balansından söhbət gedə bilər. Daha konkret ifadə etsək, qlobal düzən və təhlükəsizliyi saxlamağın başlıca üsulu dünyaya ağılıq etmək isteyənlərin qarşısını almaqdan, onların fəaliyyətlərini qəbul edilmiş hüquqi, siyasi və ideoloji-informativ çərçivəyə salmaqdan ibarət ola bilər. H.Morgentau yazır ki, “...realist cərəyan üçün beynəlxalq siyasətin vacib suallarından biri müasir dünyanın necə transformasiya ola bilməsindən ibarətdir. Realistlər əmindirlər ki, belə bir transformasiya siyasətə təsir edə bilən qüvvələrin ustalıqla tənzimlənməsi yolu ilə mümkündür”.

Ancaq burada bir məqam da vardır. Beynəlxalq münasibətlərdə əksər hallarda dövlətlər başqaları tərəfdən olan qorxu hissəsinə görə hərəkət edirlər. Onlar arasında əməkdaşlıq üçün daha çox əsas olduğu halda, bu qorxu, yaxud, yumşaq desək, çəkinclik intriqalara yol açır. Buna nəzəriyyədə “Hobbs qorxusu” deyirlər ki, bu da ingilis filosofu Tomas Hobbsun “insan insana təbiətən canavardır” tezi-

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının ərazi ilk partiya təşkilatlarında hesabat-seçki yığıncaqlarının keçirilməsi davam edir

Dünən YAP Daşkəsən rayon təşkilatının hesabat-seçki yığıncaqları təsdiq olunmuş qrafikə uyğun olaraq, ilk partiya təşkilatlarında uğurla davam etdirilmişdir. Növbəti hesabat-seçki yığıncağı Zağalı ərazi ilk partiya təşkilatında ruh yüksəkliyi ilə davam etdirilmişdir. Yığıncağın əsas müzakirə mövzusu ötən dövr ərzində ilk partiya təşkilatında görülən işlərin müzakirəsi və partiya sıralarına yeni üzvlərin qəbulu olmuşdur.

Gündəlikdə duran məsələlər barədə YAP Daşkəsən rayon təşkilatı Zağalı ərazi ilk partiya təşkilatının idarə heyətinin üzvü Rasim Allahverdiyev öz çıxışında vurğulamışdır ki, ölkəmizin hər yerində, eləcə də, rayonumuzda Yeni Azərbaycan Partiyasının nüfuzu günbəgün artır və sıraları genişlənir.

Məruzəçi öz nitqinin sonunda yığıncaq iştirakçılarını əmin edərək, bildirdi ki, partiyanın bundan sonra da qarşıya qoyulan bütün tapşırıqlarını daha da məsuliyyətlə icra edəcəklər. Hesabat-seçki yığıncağında YAP Daşkəsən rayon təşkilatının sədri Meydanəli Yolçuyev çıxış edərək qeyd etdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası çox çətin bir şəraitdə yaradılmışdır: "Bu, həmin ərəfə idi ki, Azərbaycanda kaos hökm sürürdü, dövlət büdcəsi talan olunmuşdu, ölkədə hər addımbaşı cinayətlər törədilirdi. Müstəqil respublika elan olunsada, ancaq bu müstəqilliyi qoruyub-saxlamaq qeyri-mümkün bir hala çevrilmişdi. Azərbaycan xalqının çıxılmaz durumda olmasına baxmayaraq, o vaxt iqtidarda olanlar ancaq öz şəxsi niyyətlərinə, şəxsi arzularına xidmət edirdilər. Cəmiyyət ümumxalq inamına malik olan və ilk növbədə, milli birliyə, vətəndaş həmrəyliyinə əsaslanaraq, ölkəni böhrandan xilas etməyə qadir olan yeni siyasi qüvvəyə ehtiyac duyurdu. Bu səbəbdən də, Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında yeni siyasi partiya yaratmaq istəyi ilə ziyalılar Ona müraciət ünvanladılar. 21 noyabr 1992-ci ildə Naxçıvanda YAP-ın təsis konfransı keçirildi və Ulu Öndər Heydər Əliyev partiyanın Sədri seçildi". Təşkilat sədri çıxışında bildirdi ki, rayonda bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası uğurla öz işini qurur və inkişaf edir. "Rayon təşkilatına yaxından göstərilən köməyə və yaradılan şəraitə görə, rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyevə öz dərin minnətdarlığımızı bildiririk". Sonra yığıncaqda Hətəm Əzizov, Seymur Həsənov və başqaları çıxış edərək, ərazi ilk partiya təşkilatının ötən dövrdəki fəaliyyətini qənaətbəxş qiymətləndirdilər. Hesabat-seçki yığıncağında 7 nəfərdən ibarət idarə heyəti, YAP Daşkəsən rayon təşkilatının IX konfransına ərazi ilk partiya təşkilatından 7 nəfər nümayəndə seçilmişdir.

Hətəm Əzizov Zağalı ərazi ilk partiya təşkilatının yeni sədri seçilmişdir.

Ərazi ilk partiya təşkilatında hesabat-seçki yığıncağının sonunda bir qrup gənc və ziyalı YAP sıralarına qəbul olunmuşdur.

RƏFIQƏ

Yanvarın 16-da IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının media akkreditasiyasına start veriləcək

Yanvarın 16-dan "Bakı-2017" IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının media akkreditasiyası prosesinə start veriləcək. AZƏRTAC "Bakı-2017"nin saytına istinadla xəbər verir ki, Oyunları işıqlandırmaq üçün təxminən 650 jurnalist, fotoqraf və rəsmi yayım hüququ olmayan televiziya şirkətlərinin nümayəndələrinin akkreditasiyadan keçməsi nəzərdə tutulur. Media nümayəndələri üçün yaradılan şərait və təklif olunan xidmətlərin təfərrüatları "Bakı-2017" IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Media Bələdçisi kitabçasında qeyd olunacaq və mətbuat nümayəndələrinə paylanacaq. Qeydiyyatla bağlı müraciətlər martın 31-dək qəbul ediləcək. "Bakı-2017"ni işıqlandırmaq istəyən media nümayəndələri bu tarixdən gec olmayaraq akkreditasiya üçün müraciət etməlidirlər. Martın 31-dən sonra edilən müraciətlər qəbul olunmayacaq. Beynəlxalq media nümayəndələrinin müraciəti təmin olunarsa və təsdiqlənsə, onlara Azərbaycana daxil olmaları üçün viza rolunu oynayacaq müvəqqəti giriş kartı göndəriləcək. Media akkreditasiya kartları isə Akkreditasiya Mərkəzində paylanılacaq.

Oyunlardan əvvəl mayın 9-da və 11-də Atletlər Kəndinə iki media tur təşkil olunacaq. Media nümayəndələrinin Milli Olimpiya komitələrinin qonağı kimi dəvət edilməsi halları istisna olmaqla, onların Atletlər Kəndindəki yaşayış ərazisinə girişinə icazə verilməyəcək. Lakin iki media turdan birində yaşayış ərazisinə giriş üçün imkan yaradılacaq. Hər turda media nümayəndələrinin sayı 100-dən çox olmayacaq. Turda iştirak etmək üçün media nümayəndələri martın 31-dən sonrapressoperations@baku2017.com elektron ünvanından qeydiyyatdan keçməlidirlər.

"SƏS" qəzeti şanlı tarixin canlı şahididir

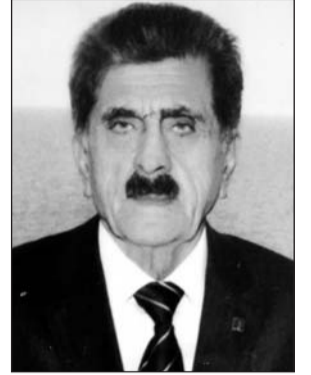
Hələ 1992-ci illərdən sevə-sevə oxuduğum, daima həqiqətləri və xalqın haqq səsinə səhifələrində əks etdirən "SƏS" qəzetini 26-cı ildönümü ilə əlaqədar təbrik edirəm. Bu neçə illərdə "SƏS" qəzetinin redaksiyasında, bu qəzetin kollektivində çalışan insanların fədakar əməyini yüksək qiymətləndirirəm.

Çünki bu fəaliyyət daim dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsində, inkişaf etdirilməsində xüsusi rol oynayıb, bu gün də davam etdirilməkdədir. "SƏS" qəzeti bir yaradıcı qələm əhlinin toplaşdığı bir təşkilat olmaqla yanaşı, eyni zamanda, siyasi bir təşkilatdır. Əbəs yerə deyil ki, "SƏS" qəzeti müstəqil Azərbaycan mətbuatının ən mübariz qəzeti kimi qiymətləndirilməkdədir. Bu qəzet Azərbaycanın ikinci müstəqilliyi ilə yaşayır, tariximizin şanlı səhifələrindən biridir və yarandığı dövrdən başlayaraq, dövlətçilik uğrunda mübarizəyə qoşulub. Əlbəttə ki, ziyalılarımızın "SƏS" qəzeti vasitəsilə Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciəti, eləcə də, Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu qəzet vasitəsilə ünvanladığı tarixi cavabı da belə qənaətdə gəlməyə əsas verir ki, həmin dövrlərdə Azərbaycanda baş verən xaos və anarxiyanın qarşısının alınmasında "SƏS"-in şücaəti kifayət qədər böyükdür. Əbəs yerə deyil ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev "SƏS" qəzetini özünün ən sevimli qəzeti kimi qiymətləndirmişdi.

"SƏS" qəzetinin keçdiyi tarixi yol, onun fəaliyyətini bütün hallarda Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətindən ayrı təsəvvür etmək mümkün deyil. Başqa sözlə, "SƏS" xalqın dəstəklədiyi YAP ilə ortaq tarixi inkişaf yolu keçib, həlledici məqamlarla partiyanın məqsəd və məramlarının geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında müstəsna rol oynayıb. Ona görə də, bu qəzet həm də xalqın və YAP-ın mətbu rüpu kimi qiymətləndirilməkdədir.

Beləliklə, vurğulandığı kimi, "SƏS" qəzeti bu gün də YAP-ın ideyalarının ən fəal təbliğatçısı kimi çıxış edir. Partiyanın fəaliyyətinin təbliğində və işıqlandırılmasında bu qəzetin özünəməxsus rolu var. YAP-ın mövqeyini, siyasi kursunu müdafiə edən qəzetlər sırasında "SƏS" qəzeti öz ardıcılığı, mübarizliyi və məqsədyönlülüüyü ilə seçilir. "SƏS" bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, YAP-ın Sədri İlham Əliyevin siyasi xəttini, fəaliyyətini çox fəal, qətiyyətli şəkildə müdafiə edir. Bu da öz ədalətli mövqeyində dönməz olan "SƏS"-in ictimai-siyasi qəzet kimi nüfuzunu, populyarlığını daha da artırır və qəzetin oxucu auditoriyasını bir qədər də genişləndirir.

Yaxşı yadımdadır, YAP-ın Masallı rayon təşkilatını yaradarkən və sonrakı fəaliyyət dövründə, haqq səsinin insanları arasında daha geniş şəkildə çatdırılması üçün, həqiqətləri öyrənmələri üçün daima Bakıdan "SƏS" qəzetinin nüsxələrini götürərək, rayon ictimaiyyətinin arasında yaymağa çalışırdıq. "SƏS" qəzeti həm də Ulu Öndər Heydər Əliyevin insanlarla canlı ünsiyyət vasitəsi missiyasını daşıyırdı. Mən fürsətdən istifadə edərək, qəzetin ilk baş redaktoru Ağabəy Əsgərovu, hazırkı baş redaktoru Bəhruz Quliyevi, eləcə də, "SƏS" qəzetində çalışmış, bu gün də fəaliyyət göstərən nümunəvi kollektivi 26-cı ildönümü münasibəti ilə təbrik edirəm".

Şirvan Əbilov,
Prezident təqaüdcüsü

Prokurorluq 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı Rusiyanın istintaq orqanlarına göndərdiyi sorğunun cavabını gözləyir

Rusiya Federasiyasının hüquq-mühafizə orqanları 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı başlanılan cinayət işi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunun sorğusunu indiyə qədər cavablandırmayıb. Bu barədə AZƏRTAC-a Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov məlumat verir.

E.Sultanov bildirib ki, 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı cinayət işi SSRİ-nin Baş Prokurorluğunda başlandıqından, 68 cildlik işin materialları Moskvaya aparılıb. Həmin materialların Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna qaytarılması üçün sorğular və təqsirləndirilən şəxslərin tutulub istintaqa təhvil verilməsi üçün qanunla müəyyən edilmiş zəruri sənədlər Rusiya Federasiyasının hüquq-mühafizə orqanlarına təqdim olunub. Lakin həmin sorğulara indiyədək müsbət cavab verilməyib. İstintaqla müəyyən edilib ki, törədilən cinayət nəticəsində 132 nəfər qətlə yetirilib, 612 nəfər yaralanıb, 841 nəfər qanunsuz həbs olunub, yüzlərlə bina dağıdılaraq dövlətə və vətəndaşlara külli miqdarda ziyan vurulub.

Xatırladaq ki, 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı ilkin araşdırmalar SSRİ Baş Prokurorluğu tərəfindən aparılıb. Baş vermiş hadisələrlə əlaqədar hərbiçilərin hərəkətlərində cinayət tərkibi olmaması nəticəsinə gəlinərək, 1990-cı il 20 dekabr tarixli qərarla cinayət işinin icraatına xitam verilib. Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu tərəfindən 1992-ci il fevralın 14-də xitam qərarı ləğv edilərək həmin dövrdə qüvvədə olan Cinayət Məcəlləsinin 94-cü maddəsinin 4-cü və 6-cı bəndləri (ağırlaşdırıcı hallarda qəsdən adamöldürmə, 149-cu (əmlakı qəsdən məhv etmə və ya zədələmə, 168-ci (hakimiyyət və ya qulluq səlahiyyətlərini aşma) və 255-ci (hakimiyyətdən sui-istifadə, hakimiyyət həddini aşma) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb, istintaq aparılıb.

1989-cu ilin sonlarından başlayaraq 20-ci əsrin ən nəhəng imperiyalarından sayılan Sovet dövləti azadlıq uğrunda mübarizə aparan xalqımıza divan tutmaq üçün səyini getdikcə artırırdı. Azərbaycanın sərhədlərinin pozulması bəhanəsi də bu mənada, qanlı qırğına haqq qazandıra bilərdi. Ona görə də imperiya başçıları, məhz sərhədcilərə insanlara dəyməmək əmri vermişdilər. Dekabrın 31-də Araz çayı ətrafı 137 kilometrlik Sovet-İran sərhədində izdiham baş qaldırdı. Nəticədə, sərhəd qurğuları uçuruldu. Hər iki tərəfin adamları Arazı keçərək, bir-birilə görüşdülər. 1990-cı il yanvarın 7-də SSRİ-Türkiyə sərhədində də həyəcanlar baş qaldırdı.

Yanvarın 18-də Biləsuvar və Cəlilabad ərazilərində sərhəd qurğuları dağıdıldı. Xalq Cənub tərəfdəki qan qardaşları ilə qovuşdu. Belə bir şəraitdə Lənkəranda hadisələr sakit şəkildə davam edirdi. 1990-cı il yanvarın 11-də rayon partiya komitəsi, daxili işlər şöbəsi, mətbəə və digər sahələr mühasirəyə alındı. Rayonda müvəqqəti müdafiə komitəsi yaradıldı. Yanvarın 12-də xalq divan tutmaq məqsədi ilə ölkənin mexanikləşdirilmiş hərbi hissələri Lənkərana yeridildi. Bunun qarşısını kəsmək üçün qonşu Salyan, Sabirabad, Kürdəmir bölgələrində xalq ordu hissələri hərəkət edən yolların qarşısını kəsdi. Bu hadisələr hakimiyyət böhranının, eləcə də, Moskva canişini və onun aparatının Azərbaycanı baş verən hadisələrə nəzarətinin tam itirməsinin təcəssümü idi. Belə bir şəraitdə ermənilərin təhrikçilik hərəkətləri, onların sərhəd kəndlərimizə, eləcə də, Dağlıq Qarabağdakı azərbaycanlılar yaşayan bölgələrə silahlı hücumları gücləndirdi. Yanvarın 12-də Ermənistanın 500 nəfərlik silahlı quldur dəstəsi vertolyotla Xanlar rayonunun Quşçu kəndinə basqın edib silahsız əhaliyə divan tutdu, çoxla qadın və uşaqlar vəhşicəsinə öldürüldü.

Bütün bunlara müxtəlif yollarla göz yuman Moskva rəhbərliyi öz məqsədinə çatmış, xalqı radikallaşdırma bilmişdir. Yanvarın 12-də Azərbaycandakı radikal qüvvələr iştirakı ilə Milli Müdafiə Şurası yaradıldı. Məqsədləri silahlı özünümüdafiə dəstələrini bir yere cəmləndirmək, yeni hərbi dəstələr yaratmaq və erməni hərbi birləşmələrinin basqınlarının qarşısını kəsmək idi. Respublikada xalq hərəkətini yatırmaq üçün münasib şərait yetişmişdi. Yanvarın 13-də Bakıda bir erməninin 2 nəfər azərbaycanlıni öldürməsi paytaxtda iğtişaşları gücləndirdi. Yerli hüquq-mühafizə orqanları, eləcə də Bakıda yerləşən SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin 12 minlik silahlı dəstələri isə bunun qarşısını almağa heç bir cəhd göstərmədilər.

İmperiya Bakıda sovet dövlətinin devriləcəyindən, eləcə də, Azərbaycanın əldən çıxacağından qorxub paytaxt ətrafına əlavə ordu bölmələri, ağır texnika yeritməyə başladı. MMS-nin fəallığı ilə Bakı ətrafı sahələrdə və Bakı qarnizonunun yaxınlığında əhali yük, minik maşınlarını, avtobusları yan-yana düzərək, barrikadalar yaratdı. Yolların ətrafında 26 iri maneə təşkil edildi. Salyan kəmərinin yolu kəsildi. 1990-cı il yanvarın ortalarında Azərbaycan KP MK-nın büro iclaslarında respublikadakı mövcud vəziyyət müzakirə olunurdu. Çıxış edənlər Ə.Vəzirov, A.Mütəllibov, V.Polyaniçko, E.Qafarova və başqaları, eləcə də, Bakıda olan Y. Primakov və yüksək rütbəli Moskva hərbiçiləri güc tətbiq olunmasının zəruriliyini bildirdilər. Buna etiraz edən və ya başqa təklif verən olmadı. 1990-cı il yanvarın 15-də Ə.Vəzirov Moskva teleqram göndərərək, tələb edirdi ki, "Antisovet və antipatiyaçılarla mitinq keçirən ekstremistlə-

ri liderləri dərhal məsuliyyətə cəlb edilməlidirlər. Bunun üçün hüquqi əsaslar vardır". Bunun ardınca Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri A. Mütəllibov Moskva-yə göndərdiyi teleqramda bildirdi ki, respublikanın SSRİ güc nazirlikləri hərbi kontingentini qeyri-qanuni silahlı birləşmələri tərk-silah etmək üçün əməliyyat keçirəcəkləri müddətdə yerləşdirmək və ərzaqla təmin etmək üçün hər cür imkanı vardı. Azərbaycan Ali Soveti Rəyasət Heyətinin müraciətinə əsasən, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti yanvarın 15-də "Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti və bəzi başqa rayonlarda fəvqəladə vəziyyət elan olunması haqqında" fərman verdi. İmperiya Azərbaycan Ali Sovetinə təklif etdi ki, Bakı və Gəncə şəhərlərində və digər yaşayış məntəqələrində komendant saati tətbiq edilməsi də daxil olmaqla lazımı tədbirlər görsün.

1990-cı il yanvarın 17-dən AKP MK-nın binası qarşısında əzəmətli mitinq başlandı, ümumi təttil elan olundu. Mitinqlərdəki çıxışlarda tələb edildi ki, Moskva Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddialarına son qoysun. İmperiyanın Bakıya və ətraf bölgələrə yığıdığı qoşunlar Dağlıq Qarabağa və erməni hücumlarına məruz qalan sərhəd bölgələrinə göndərisin. Mərkəz Naxçıvanda da xalqı cəzalandırmaq məqsədilə fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi üçün təzyiqlərini artırdı. Yanvarın 18-də Şərur rayonu Kərki kəndinin erməni terrorçuları tərəfindən zəbt edilməsi vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirdi. Xalqın tələbi ilə yanvarın 19-da Naxçıvan MSSR Ali Soveti muxtar respublikanın SSRİ tərkibindən çıxması haqqında qərar qəbul etdi. Burada başlıca məqsəd isə Azərbaycanda baş verən hadisələrə, sovet ordusunun qanlı əməllərinə dünya xalqlarının diqqətini cəlb etmək idi və bu ad-

ım müəyən rol oynaya bildi. SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti 1990-cı il yanvarın 19-da "Bakı şəhərində fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi" haqqında fərman verdi. Xalqa divan tutmaq, qırğın törətmək üçün ordudan istifadə olunacağı nəzərə alınaraq, fəvqəladə vəziyyətin elan olunacağı vaxt gizli saxlandı. Bakıda fəaliyyətlərini davam etdirən radikal insanlar "silah kömək gələcək" - deyərək vədlər edir, xalqın bir hissəsini barrikadaları sonadək qorumağa və buranı tərk etməyə çağırırdılar. Piketdə iştirak edənlər imperiyanın, eləcə də, Azərbaycanın səlahiyyətli nümayəndələrinin qoşunun şəhərə daxil olacağı ilə dəfələrcə təkrar etdikləri yalan vədlərə inanmışdılar.

Xalq baş verəcək qırğından xəber tutmasın deyərək, yanvarın 19-da televiziya enerji bloku partladılaraq sıradan çıxarıldı. Qoşun bölmələri yanvarın 19-da Türkan-Qala istiqamətindən şəhərə hərəkət etməyə başladılar. "Bakı əməliyyatı"na sovet dövlətinin müdafiə naziri D.Yazov birbaşa başçılıq edirdi. Ağır hərbi texnika asanlıqla barrikadaları dağıtmağa başladı. Əsgərlər gözyaşardıcı qazlardan istifadə edir, əliyalın adamlara avtomatlardan atəş açırdı. Hərbiçilər təsadüf nəticəsində çölə çıxanları, yaşayış evlərini, təcili yardım maşınlarını, nəqliyyatı atəşə tutur, yaralı adamları öldürür, meyitləri yandırırılar. Bakı küçələri öldürülmüş, yaralanmış adamların, qocaların, uşaqların qanına qərğ olmuşdu. Əsgərlər tibbi heyətin yaralılara köməyə getməsinə şərait yaratmır, hər vechlə buna maneə olmağa çalışırdılar. Əldə olunmuş rəsmi məlumatlara görə, Bakıya və digər yaşayış məntəqələrinə sovet qoşunlarının basqını zamanı 131 nəfər, o

çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün zəmin yaranmazdı". Ulu Öndər Heydər Əliyev çıxışında respublika rəhbərlərinin yarıtmaz fəaliyyətini ifşa etdi və bildirdi ki, Vəzirov bu yüksək vəzifədə olduğu müddətdə Azərbaycanda vəziyyəti sabitləşdirmək üçün heç nə etməmişdir. Əksinə, səhv addımları, yaramaz iş üslubu, yanlış siyasi maneərləri ilə xalqa öz arasında ucaqurum yaratmışdır. Ümummilli Lider qorxmadan imperiya rəhbərlərini "qatillər" adlandırdı. Dahi Öndər

QANLI YANVAR FACIƏSİ İMPERİYANIN SÜQUTUNU SÜRƏTLƏNDİRDİ

20 Yanvar

rin liderləri dərhal məsuliyyətə cəlb edilməlidirlər. Bunun üçün hüquqi əsaslar vardır". Bunun ardınca Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri A. Mütəllibov Moskva-yə göndərdiyi teleqramda bildirdi ki, respublikanın SSRİ güc nazirlikləri hərbi kontingentini qeyri-qanuni silahlı birləşmələri tərk-silah etmək üçün əməliyyat keçirəcəkləri müddətdə yerləşdirmək və ərzaqla təmin etmək üçün hər cür imkanı vardı. Azərbaycan Ali Soveti Rəyasət Heyətinin müraciətinə əsasən, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti yanvarın 15-də "Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti və bəzi başqa rayonlarda fəvqəladə vəziyyət elan olunması haqqında" fərman verdi. İmperiya Azərbaycan Ali Sovetinə təklif etdi ki, Bakı və Gəncə şəhərlərində və digər yaşayış məntəqələrində komendant saati tətbiq edilməsi də daxil olmaqla lazımı tədbirlər görsün.

1990-cı il yanvarın 17-dən AKP MK-nın binası qarşısında əzəmətli mitinq başlandı, ümumi təttil elan olundu. Mitinqlərdəki çıxışlarda tələb edildi ki, Moskva Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddialarına son qoysun. İmperiyanın Bakıya və ətraf bölgələrə yığıdığı qoşunlar Dağlıq Qarabağa və erməni hücumlarına məruz qalan sərhəd bölgələrinə göndərisin. Mərkəz Naxçıvanda da xalqı

cümlədən, 117 azərbaycanlı, 6 rus, 3 yahudi və 3 tatar öldürülmüş, 744 nəfər yaralanmış, 400 nəfər həbs edilmiş, 4 nəfər isə itkin düşmüşdür. Fəvqəladə vəziyyət haqqında fərman artıq iş-ışdən keçəndən sonra, yanvarın 20-də səhər radio vasitəsi ilə elan olunmuşdu. Azərbaycanda rəhbər vəzifədə olanlar xalqa kömək etmək, on arxa durmaq əvəzinə, kürsülərini qorumaq naminə qaçıb gizləndilər. Ziyalıların bir qismi yanvarın 20-də Elmlər Akademiyasında etiraz mitinqi keçirdi. Ziyalıları qorxutmaq üçün bu mitinqin iştirakçıları olan 3 tanınmış alim, professor Bakı-Sumqayıt yolunda tankın altına salınıb məhv edildi. Başsız qalmış xalq qorxu içində idi. Yanvarın 21-də xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək, 6 minədək adamın iştirak etdiyi izdihamlı yığıncaqda çıxış etdi və bu ağır günlərdə heç yerdən kömək almayan doğma xalqı ilə birlikdə olduğunu nümayiş etdirdi. O bildirdi ki, "Dağlıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya və siyasi rəhbərliyi tərəfindən görülseydi, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına verdiyi başsağlığında soydaşlarımızı ağır gündə "ağıllı, kamallı olmağa, həmrəyliyə və birliyə çağırırdı". Xalq Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi bacarıqlı, böyük nüfuz sahibi olan bir şəxsiyyətin onunla olduğunu, onu müdafiə etdiyini gördü, ürəklandı. . . Şəhidlər Bakının ən uca yerində Dağüstü Parkda dəfn edildi. 1990-cı ilin qanlı yanvarı Azərbaycan xalqı üçün yalnız böyük faciə deyildir. Bu hadisə həm də ləyaqətini, qeyrətini qorumaq üçün mübarizə aparmaqla bu yolda qurbanlar verməyə hazır olan xalqın tarixində şərəfli bir səhifədir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin "Bizim ittifaqdan nəcətimiz yoxdur" sözləri xalqın ümumi rəyinin ifadəsi oldu. Xalq hərəkəti bu şüur altında keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoydu. Özlərini xalqın övladları sayıb, dar gündə ona xəyanət edən rəhbərlər mühakimə edilməlidirlər. Heysiyyətini itirmiş o zamankı respublika rəhbərləri məsuliyyətdən xilas olmaq üçün bütün günahları SSRİ rəhbərliyinin üzərinə atırdı. Lakin heç kəs heç vaxt tarix qarşısında günahını gizlədə bilməz.

**Firudin Cümşüdlü,
tarix elmləri namizədi,
ADPU-nun Azərbaycan tarixi
kafedrasının dosenti**

13 yanvar 2017-ci il

Partiyanın aparıcı rolunun daha da yüksəldilməsinə bundan sonra da daha əzmlə səy göstəriləcək

Biləsuvar rayonunun Səmədabad kəndində Yeni Azərbaycan Partiyası Biləsuvar rayon təşkilatı Səmədabad ərazi ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağı keçirilib. Qəzetimizə daxil olan məlumata görə, iclasın gündəliyində 3 məsələ müzakirə edilib.

Gündəlikdə duran birinci məsələ barədə Səmədabad ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Aydın Bəşirov hesabat məruzəsi ilə çıxış edərək, ərazi ilk partiya təşkilatının keçən konfransdan bəri görülmüş işlərdən danışdı və qeyd edib ki, YAP-ın kənd əhalisi arasında böyük nüfuzu vardır. "Ərazi ilk partiya təşkilatı ötən hesabat-seçki yığıncağından bu günə qədər öz sıralarını daha da möhkəmləndirmiş və əsasən, gənclərin bu partiya üzvlərini artırmaq üçün təbliğat işi genişləndirmişdir"- deyərək qeyd edən A.Bəşirovun əlavə etdiyinə görə, təsadüfi deyildir ki, təşkilatın üzvlərinin 40 faizini gənclər təşkil edir.

Yığıncaqda çıxış edən YAP Biləsuvar rayon təşkilatı idarə heyətinin üzvü Akif Kazımov Biləsuvar rayonunun inkişaf etmiş rayonlardan biri olduğunu qeyd edib. O, daha sonra bildirdi ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin uğurla həyata keçirdiyi siyasi

Biləsuvar rayonunun Səmədabad kəndində ərazi ilk partiya təşkilatının hesabat yığıncağı keçirildi

və iqtisadi islahatlar Biləsuvar rayonuna, eyni zamanda, Səmədabad kəndinə də öz təsirini göstərmişdir. Nətiq daha sonra qeyd etmişdir ki, Hesabat-seçki yığıncağında Aydın Bəşirov yenidən Səmədabad ərazi ilk partiya təşkilatının sədri seçilmişdir. Eyni zamanda, təşkilatın sədr müavinləri və idarə heyətinin üzvləri seçilmişdir. Həmçinin, yığıncaqda YAP Biləsuvar rayon təşkilatının konfransına 5 nəfər nümayəndə seçilmişdir.

Hesabat-seçki yığıncağında çıxış edən partiya üzvlərindən Kamal Teymurov, Əlişlam Orucov və başqaları

ərazi ilk partiya təşkilatının ötən dövr ərzindəki fəaliyyətini qənaətbəxş qiymətləndirdilər.

Hesabat-seçki yığıncağında Aydın Bəşirov yenidən Səmədabad ərazi ilk partiya təşkilatının sədri seçilmişdir. Eyni zamanda, təşkilatın sədr müavinləri və idarə heyətinin üzvləri seçilmişdir. Həmçinin, yığıncaqda YAP Biləsuvar rayon təşkilatının konfransına 5 nəfər nümayəndə seçilmişdir.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

YAP Yevlax rayon təşkilatı ərazi ilk partiya təşkilatlarında hesabat-seçki yığıncaqları keçirilir

Yeni Azərbaycan Partiyası Yevlax rayon təşkilatının IX konfransına hazırlıq işlərinə start verilib.

21 dekabr 2016-cı ildə keçirilmiş rayon təşkilatının şura iclasında YAP Yevlax rayon təşkilatının IX konfransının keçirilməsi üçün konfransa nümayəndələrin müəyyənləşdirilməsi, hazırlıq tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə ərazi ilk partiya təşkilatlarında hesabat-seçki yığıncaqlarının keçirilməsi üzrə qrafik, həmçinin, konfransa hazırlıq işlərini həyata keçirən məsul şəxslərin siyahısı təsdiq edilib. Qrafikə əsasən, artıq rayon təşkilatının ilk partiya təşkilatlarında yığıncaqlarının keçirilməsinə və konfransa nümayəndələrin müəyyənləşdirilməsinə başlanılıb. Bu məqsədlə YAP Yevlax rayon təşkilatı Mədəniyyət ərazi ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağı keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə YAP Yevlax rayon təşkilatı Mədəniyyət ilk partiya təşkilatının sədri Seymur Novruzov açaraq, hesabat məruzəsi ilə çıxış edib, ilk partiya təşkilatının fəaliyyəti barəsində məlumat verib. Onun sözlərinə görə, sədrlik etdiyi ilk partiya təşkilatında 506 nəfər partiya üzvü birləşir. Hesabat dövrü ərzində təşkilatda 73-dən artıq gənc partiya sıralarına üzv qəbul edilib. Partiya üzvlük haqlarının toplanması və uçot-protokol işlə-

rinin aparılması yüksək dəqiqlik və şəfəqlik şəraitində həyata keçirilir.

Çıxış edən YAP Yevlax rayon təşkilatının aparat rəhbəri Əli Quliyev YAP-ın Azərbaycanda aparıcı siyasi qüvvə olduğunu bildirib. Qeyd olunub ki, bu gün YAP-a müraciət edənlər arasında gənclər üstünlük təşkil edirlər. Bu da onu göstərir ki, gənclər Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Prezi-

dent İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşərək, ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və digər sahələrində aktiv fəaliyyət göstərir, onlar intellektual imkanları və yaradıcılığı ilə dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsinə öz töhfələrini verirlər.

Sonra YAP Yevlax rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədri Əminə Əhmədova çıxış edərək, Mədəniyyət ilk partiya təşkilatının hesabat dövrü ərzində gördüyü işləri müsbət qiymətləndirib. Bu sahədə, məhz qadın partiyaçıların fəallığını xüsusi diqqətə çatdırıb.

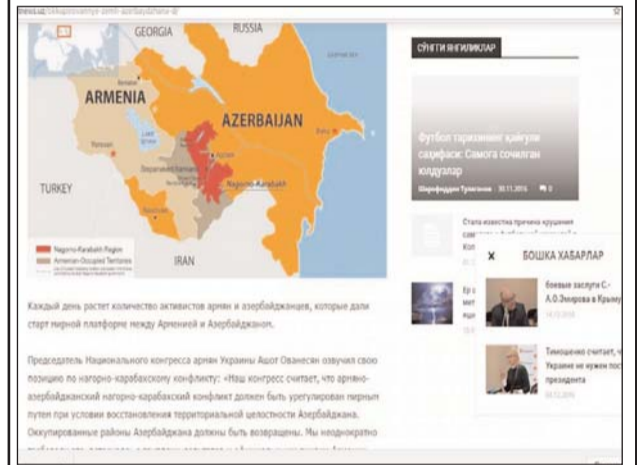
Tədbirdə çıxış edənlər Yevlax rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsinin əməkdaşları Zöhrə Adıgözəlova, Rafiq Məmmədov, Eldəniz Musatafayev, Allahverdi Cəbrayıl və başqaları partiyanın yaranma tarixindən, fəaliyyətindən, ölkənin və rayonun ictimai-siyasi həyatındakı rolundan danışdılar. Ərazi ilk partiya təşkilatının ötən müddət ərzində görülmüş işləri bir başlanğıc kimi qiymətləndirərək, növbəti mərhələdə daha fəal və səmərəli işləməyi qarşılarına öhdəlik kimi götürüblər. Yığıncaqda təşkilatın idarə heyətinin üzvləri, ilk partiya təşkilatının sədri və müavinləri, YAP Yevlax rayon təşkilatının IX konfransına nümayəndələr seçilib.

ZÜMRÜD

Özbəkistanın xəbər agentliyi: "Azərbaycanın işğal edilmiş əraziləri geri qaytarılmalıdır"

Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyi və bu qurumun nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin təşəbbüsü ilə Tnews xəbər agentliyi rus dilində "Azərbaycanın işğal edilmiş əraziləri geri qaytarılmalıdır" sərlövhəli məqalə yayıb. Məqələdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında məlumat verilir, problemin sülh yolu ilə həlli məsələləri araşdırılır.

Yazıda Ukraynadakı Erməni Milli Konqresinin sədri Aşot Ovanesyanın münaqişənin həlli ilə bağlı fikirləri yer alıb. O deyib: "Bizim konqres belə hesab edir ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi sülh yo-

lu ilə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməli, işğal olunmuş torpaqlar geri qaytarılmalıdır. Biz Ermənistanın rəsmi şəxsləri ilə, deputatlarla görüşlərdə bunu dəfələrlə bəyan etmişik. Azərbaycan mənim Vətənimdir, mən Oğuz rayonunda doğulmuşam".

Müəllif vurğulayır ki, erməni xalqı bu münaqişədən çox əziyyət çəkir, əgər müharibə başa çatsa, bundan ermənilər daha çox qazanacaqlar. Oxucuların diqqətinə çatdırılır ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarında yaşayan erməni yazıçısı Anna Paytyan Xocalı faciəsini törədənləri ittiham edib, cinayətkarların cəzalandırılmasını istəyib. O, Ermənistan prezidentinə müraciətə deyib: "Sizin hamınızı həbs etmək, normal cəmiyyətdən ayırmaq lazımdır". Erməni tarixçisi vurğulayıb ki, Serj Sarkisyanın ölüm hökmü verilməlidir. Azərbaycanlı uşağı öldürən erməni uşağını da öldürür. Serj Sarkisyanın və Robert Köçəryanın günahları bağışlanmadan onlara ölüm hökmü kəsilməlidir.

Yazıda bildirilir ki, ötən ilin noyabrında Bakıda "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: əsas məsələlər və nizamlama perspektivləri. Ermənistan və Azərbaycandan baxış" adlı beynəlxalq konfrans keçirilib və tədbirdə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinə müraciət qəbul edilib. Məqələdə müraciətin mətni də verilib.

Niyaməddin Orduxanlı: "QHT-lər var ki, pula görə, vətəni də satmağa hazırdılar"

"Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının ye-

kunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında müxtəlif xaricdən maliyyələşən qeyri-hökumət təşkilatlarını tənqid etdi". Bunu SİA-ya açıqlamasında İnsan Hüquqları və Maarifçilik İctimai Birliyinin sədri Niyaməddin Orduxanlı bildirib. Onun sözlərinə görə, Prezident bəzi QHT-ləri tənqid etməklə haqlıdır: "Prezidentin bütün mənbələrdən dəqiq məlumatı var. Həqiqətən də QHT-lər var ki, onlar ölkənin nüfuzunu aşağı salmaq, Azərbaycana ləkə vurmaq, dövləti qaralamaq və görülmüş işlərin üzərinə kölgə salmaq məqsədi daşıyırlar. Bu təşkilatların bütün fəaliyyəti Azərbaycanın milli maraqlarına zərbə vurmaqdır. Hər kəsə də bəllidir ki, bu cür təşkilatlara erməni diasporası və lobbiləri güclü maliyyə dəstəyi verirlər. Bizimkilər üçün isə, əsas puldur. QHT-lər var ki, pula görə, vətəni də satmağa hazırdılar. Prezident İlham Əliyev faktlara əsaslanaraq bu cür çıxış etdi. Bununla da konkret olaraq onları ifşa etmiş oldu".

Ermənistanı cəzalandırmaq üçün tədbirlər görülür

Azər Badamov: "Terrorçulardan ibarət olan Sarkisyan rejimi ölü meyitlərlə müharibə aparmağa öyrəşibdir"

- Azər müəllim, Ermənistan tərəfi hələ də şəhid azərbaycanlı əsgərin cənazəsini verməkdən imtina edir. Bu, bir daha Cenevrə Konvensiyasının, eləcə də beynəlxalq hüquq normalarının Sarkisyan rejimi tərəfindən kobud şəkildə pozulması demək deyilmi?

- Dekabrın 29-da cəbhə xəttində erməni diversiya qrupunun hücumunun qarşısını alarkən, şəhid olan Azərbaycan əsgərinin cənazəsinin bu günə qədər qaytarılmaması Cenevrə Konvensiyasına və beynəlxalq hüquq normalarına tamamilə ziddir. Cenevrə Konvensiyasında qeyd olunur

ki, münafişə zonalarında həlak olmuş insanların meyitləri qarşı tərəfə 3 gün ərzində qaytarılmalıdır. Çox təəssüf ki, bunun Ermənistanı aidliyi yoxdur. Ümumiyyətlə, Ermənistan beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qərar və qətnamələrinə, beynəlxalq təşkilatların təkliflərinə məhəl qoymur. Əgər belə olmasaydı, Azərbaycan əsgərinin nəşinin qaytarılması ilə əlaqədar Qırmızı Xaç Komitəsi və ATƏT-in Minsk Qrupunun təşəbbüsü ilə əsgərimizin meyiti qaytarılardı. Dünyada ayrı-seçkilik və fərqli yanaşmalar var. Belə fərqli yanaşma olmasaydı, beynəlxalq təşkilatlar özlərinin qəbul etdiyi qərarlarına və beynəlxalq səviyyədə ölkələrin qoşulduğu konvensiyalara hörmətlə yanaşaraq, ermənilərdən onun icrasını tələb edərdilər.

- Ermənistan bu cür qeyri-insani vasitələrdən istifadə etməklə, nəyə nail olmaq fikrindədir?

- Ermənistan insanlığa yaraşmayan belə vasitələrdən istifadə edərək, özünü yazıq kimi göstərmək istəyir. Terrorçulardan ibarət olan Sarkisyan rejimi ölü meyitlərlə müharibə aparmağa öyrəşibdir. Biz bunu Xocalı soyqırımında və Azərbaycanın işğal altına düşmüş ərazilərində meyitlərin necə təhqir olunmasında görmüşük. Ermənilər Azərbaycan əsgərinin meyitindən də qor-

Müsaibimiz millət vəkili Azər Badamovdur

xurlar. Həm də əsgərimizin meyitini saxlamaqla, beynəlxalq ictimaiyyətə demək istəyirlər ki, bizdə günah yoxdur, təxribatları Azərbaycan tərəfi törədir. Ermənilər bilmirlər ki, Azərbaycan tərəfi təxribat törətsə İrəvana gedib çıxacağıq. Düşünürəm ki, vəziyyət belə davam edərsə, o günə də çox qalmayıbdır. Amma biz ermənidən fərqli olaraq əgər aparın tapılsa erməni cəsədlərini qaytaracağıq.

- ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri münafişə bölgəsinə gələcəklərini bəyan etsələr də, azərbaycanlı şəhid məsələsi ortaya çıxdıqdan sonra, deyəsən, bu məsələ bir qədər arxa plana keçirilib. Burda konkret səbəb axtarmaq mümkündürmü?

- Burda konkret bir səbəb var. O da ATƏT-in Minsk Qrupunun münafişələri həll etmək iqtidarında olan qrup olmamasındadır. Minsk Qrupu bir təşkilat olaraq, heç bir təsir gücünə malik deyil. Amma Minsk Qrupunun həmsədr ölkələri ayrı-ayrılıqda məsələyə öz təsirini göstərə bilərlər. Çox təəssüf ki, həmin ölkələr də münafişəyə ikili standartlarla yanaşan ölkələrdir və ona görə də illərdir, nə Dağlıq Qarabağ münafişəsi həll olunmur, nə də ki, indi əsgərimizin cənazəsini qaytarmırlar. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin münafişə bölgəsinə gəlməyə üzrləri yoxdur. Onlar yaxşı bilirlər ki, Azərbaycana gələn kimi əsgərimizin nəşinin qaytarılması ilə əlaqədar sorğusuala tutulacaqlar. Ona görə də, səfərdən yayınırırlar. Həmsədrələrə təxribatlar, əsgər ölümləri maraqlı deyil. Onlara maraqlısı gəlib buraları gəzib havanı dəyişməkdir. Bu dəfə isə, çətin vəziyyətlə qarşılaşıblar.

GÜLYANƏ

"2016-cı il Ermənistan üçün böhranlı il olub. Baxmaya-raq ki, ölkənin daxili və xarici mühitindəki uğursuzluqlar sürpriz deyil. 2017-ci ildə isə Ermənistanın müstəqil ölkə kimi funksiyası zəifləməkdə davam edəcək, Rusiyanın təsiri artacaq, bu isə belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, Ermənistan iqtisadi və milli təhlükəsizlik baxımından, daha da asılı vəziyyətə düşəcək. Necə ki, 2013-cü ildə artıq öz xarici siyasət seçiminə Avrasiya İttifaqına qoşularaq, hərbi-siyasi qərarların verilməsi baxımından Moskvaya preroqativ güzəştə getdi".

SİA-nın xəbərinə görə, bu fikirləri Ermənistanın 1.in.am saytına Londonun "Jane's Intelligence" analitik mərkəzinin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri üzrə eksperti Lilit Gevorkyan 2017-ci ildə Ermənistanı gözləyən hadisələri proqnozlaşdırarkən deyib.

alınmaqla, azad seçki mühiti yaradılmalıdır. Ermənistanın Avrasiya İttifaqındakı üzvlüyü məsələsinə də toxunan Gevorkyanın fikrincə, Ermənistan bu quruma üzv olan digər ölkələr kimi yalnız kosmetik dəyişikliklərlə məşğuldur ki, bu da sosial narazılıqlara gətirib-çıxarır.

Ermənistanda islahatların aparılacağı barədə verilən vədlər, nəticə etibarilə

Ermənistan "DQR" sərhədlərini hazırkı çərçivədə saxlamaq imkanını itirəcək

Erməni ekspert: "Ermənistan Avrasiya İttifaqına qoşularaq, hərbi-siyasi qərarların verilməsi baxımından Moskvaya preroqativ güzəştə getdi"

Qarabağ münafişəsi məcburi şəkildə başlayacaq

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsinin sülh yolu ilə həlli məsələsinə gəlincə, o deyib ki, bölgədə hərbi əməliyyatların yenidən başlanması ehtimalı yüksəkdir və Moskva ilə Bakı siyasət məqsədləri baxımından, ümumi razılığa gəlsələr, ictimaiyyət isə əldə edilməsi mümkün görünən razılışmaya qarşı çıxış etsə, bu zaman Qarabağ münafişəsi məcburi şəkildə başlayacaq.

Lilit Gevorkyan deyib ki, münafişə yenidən alovlanarsa, Bakı hücum şansından istifadə edəcək ki, nəticə hesabı ilə hadisələr bu dəfə daha sürətli və qanlı sonluqlara gətirib-çıxara bilər. Lakin erməni eksperti burada Moskvanın həlledici rol oynadığını da deyib. Ekspert bildirib ki, belə olarsa, Ermənistan "DQR" sərhədlərini hazırkı çərçivədə saxlamaq imkanını itirəcək.

Analitik mərkəzin eksperti əlavə edib ki, Qarabağ münafişəsinin həlli məsələsində yeni baxış yaratmaq lazımdır. Bunun üçün isə strateji müttəfiq hesab edilən Rusiyaya qarşı müqavimət göstərilməli, iki ölkə arasında maraqların toqquşmaması da nəzərə

real müxalifət mətbuatına, müxalifət baxışlı şəxslərə qarşı nəzarəti daha da sərtləşdirəcək

"Ciddi sistemli dəyişikliklər, yeni ədalətli seçkilər, korrupsiyaya qarşı ciddi mübarizə, ədalətli, azad sistem olmayacaq"-deyə qeyd edən erməni siyasət eksperti əlavə edib ki, yeni hökumətin formalaşdırılması adı altında aparılan aldadıcı kampaniya -bəzi məmur qruplarının həbsi, onların korrupsiyada ittiham olunmaları və Ermənistanda islahatların aparılacağı barədə verilən vədlər nəticə etibarilə real müxalifət mətbuatına, müxalifət baxışlı şəxslərə qarşı nəzarəti daha da sərtləşdirəcək.

Lilit Gevorkyan Ermənistanda aclıq və səfaletin baş aldığını da bu kimi amillərlə əsaslandırır və rəqəmlərlə toxunub. SİTAT: "Dünya Bankının kriteriyalarına əsasən, 2015-ci ildə Ermənistan əhslisinin 76 faizi yoxsulluq həddində yaşayırdı. Bu, mövcud sistem üçün çox təhlükəli bir haldır. Mühacirətlər müəyyən həddə vəziyyəti yüngülləşdirə bilər. Lakin hazırkı iqtidar daha kəskin etirazların yaranmaması üçün öz ənənəvi rıçaqlarından istifadəsini davam etdirəcək".

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

ABŞ Senatı "Obamacare" islahatlarının ləğvi prosesinə başlayıb

ABŞ Senatı Prezident Barak Obama-nın səhiyyə sahəsindəki islahatlarını ləğv etmək istiqamətində ilk addımları atıb. AZƏRTAC Interfax informasiya agentliyinə istinadla xəbər verir ki, senatorlar səhiyyə sistemində "Obamacare" kimi tanınan "Affordable Care Act" qanununun ləğv olunması prosesini işə salacaq bütçə haqqında qətnamənin qəbul edilməsinə səs veriblər.

Qətnamə altı saat davam edən müzakirələrdən sonra "lehinə" 51 və "əleyhinə" 48 faiz səsle qəbul olunub. Bundan sonra profil komitələrində islahatların ləğvi və yeni sisteme keçid üçün vacib qanun layihələrinin hazırlanması işlərinə başlanılacaq. ABŞ-in seçilmiş prezidenti, respublikaçı Donald Tramp "Obamacare" islahatlarından imtina etmək və daha az xərc tələb edən effektiv səhiyyə sistemi hazırlamaq niyyətində olduğunu dəfələrlə bildirmişdi.

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, yanvarın 12-də Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli kəndi istiqamətində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, monitoringi Azərbaycan tərəfindən şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Xristo Xristov, Saymon Tiller və Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun nümayəndəsi mayor Cavit Elyas keçiriblər. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində isə monitoringi şəxsi nümayəndənin səhra köməkçisi Piter Şvedberq və Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun rəhbəri polkovnik Hans Lampalzer aparıblar.

“Human Rights Watch” adlı təşkilatın “hesabatları” ciddi qəbul edilmir

Bunu faktlar da sübuta yetirir

“Human Rights Watch” təşkilatı növbəti dəfə Azərbaycanla bağlı qərəz və böhtana söykənən hesabat yayıb. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın dünya birliyində reytinginin getdikcə yüksəlməsi, siyasi arenada söz sahibinə çevrilməsi və bu kimi digər əhəmiyyətli amillərə söykənən inkişaf trayektoriyasını genişləndirməsi bir sıra beynəlxalq qurumların, o cümlədən, “Human Rights Watch”ın zaman-zaman təşvişinə səbəb olub. Söz yox ki, bu qurumun fəaliyyət prinsipi, bilavasitə inkişaf etmək qətiyyətini ortaya qoyan ölkələrə qarşı istiqamətlənib və Azərbaycan bu sıralamada daim hədəfə götürülməkdədir. O da sirr deyil ki, “Human Rights Watch” kimi təşkilatların qərəzləri arxasında dayanan əsas təkəverici mənbə Qərbdə fəaliyyət göstərən güclü və zəngin erməni lobbisidir. Məhz bu baxımdan, mayaları böhtan və qərəzdən, siyasi şantaj üsullarından yoğrulmuş bu tipli “insan hüquqlarının müdafiəsi” təşkilatları beynəlxalq ictimaiyyətdə Azərbaycan əleyhinə mənfi rəy yaratmağa cəhd edirlər.

“Human Rights Watch” hər il, demək olar ki, eyni məzmunlu “hesabatlar” hazırlamaqla, sadəcə, rəqəm dəyişiklikləri edir

Çirkli pul- lar, siyasi korrupsiya hesabına “hesabatlar” yayan belə ikiüzlü qurumlara artıq inanan da yoxdur. Çünki onların hazırladıkları yalanla dolu hesabatlar, artıq bu qurumların iç üzünü və xəbis niyyətlərini çoxdan ortaya qoyub. Məsələn, üzə çıxan və ifşa olunan məqamlardan biri də budur ki “Human Rights Watch” hər il, demək olar ki, eyni məzmunlu “hesabatlar” hazırlamaqla, sadəcə, rəqəm dəyişiklikləri edir. Bu isə qurumun yalanlarını aşkar şəkildə üzə çıxarmış olur.

Digər tərəfdən, o da gizlin deyil ki, ayrı-ayrı qrupların və satqınların sifarişi ilə fəaliyyət göstərən mənbələrin verdiyi məlumatlardan faydalanan “Human Rights Watch” təşkilatı daha çox Azərbaycanda “müxalifət” adı altında fəaliyyət göstərən radikal və dağıdıcı siyasi partiyaların əməyindən “faydalanır”. Ona görə də, “Human Rights Watch” təşkilatı öz ciddiliyini itirib. Yəni qeyri-ciddi qurumlarla əlbir olan hər hansı bir təşkilatın ciddiliyindən söhbət gedə bilməz.

Sən demə, əfv “ədalətli” hal deyilmiş (!)

Burada bir neçə məqama nəzər salaq. Məsələn, ölkə rəhbərliyinin humanist addımlarına kölgə salmağa cəhd edən “Human Rights Watch” iddia edir ki, Azərbaycanda hər il reallaşdırılan əfv fərmanları (burada müxtəlif cinayətlər törətmiş, vəzifə səlahiyyətlərinə aid olmayan qanunsuzluqlara yol vermiş jurnalistlər nəzərdə tutulub) sən demə, “ədalətli” hal deyilmiş (!-R.N.) Maraqlıdır, eger həqiqətən də, belədirsə, bu zaman nəyə görə həmin təşkilat Qərbdə müxtəlif xüsusi xidmət orqanları tərəfindən təqib olunan jurnalistlərin hüquqlarının müdafiəsinə qalxmır? Əgər bu qurum bu qədər ədalətsevərdisə, fəaliyyət göstərdiyi məkandan minlərlə km aralıdakı hadisələri deyil, Qərbdə - burnunun ucunda yaşanan qeyri-insani davranışlara, anti-demokratik meyillərə hesabat hazırlayardı.

Əli Kərimli, Arif Hacı və s. tipli şəxsi mənfəət güdənlər toplumu bu sualın cavabını verə bilmir

Vaxtilə həbsdə olmuş bir çox jurnalist azadlığa çıxdıqdan sonra yenidən fəaliyyətə başlayaraq, rahat şəkildə peşələrini icra edirlər. “Human Rights Watch” isə iddia edir ki, onlar peşə fəaliyyətlərini bərpa etməkdə çətinlik çə-

səsinə çevrilmiş Əli Kərimli, Arif Hacı və s. tipli şəxsi mənfəət güdənlər toplumu bu sualın cavabını verə bilmir.

Radikal dini terrorçuları, məişət cinayətləri törədən “müxalifətçileri” daha kimləri və kimləri ortaya ataraq, onların adlarını “siyasi məhbus” qoyan bu qərəzli və siyasi həyasızlıq tərənnümçüsü bəlkə də özü də öz “hesabatına” inanmır

Daha bir qeyri-real və gülünc iddia ilə tanış olaq. “Human Rights Watch” iddia edir ki, guya “basqı” və “təzyiqlər” səbəbindən həbsxanadan azad edilmiş hüquqşünas İntiqam Əliyev, jurnalistlər Rauf Mirqədirov və Xədicə İsmayıl heç bir xarici ölkəyə səfər edə bilmirlər (?!). Onda daha bir sual yaranır ki, İntiqam Əliyev və Xədicə İsmayıl həbsdən azadlığa çıxdıqdan sonra “yəkə-yəkə” bəyanatlar verərək, xaricə getməyəcəklərini, “sona qədər ölkədə qalıb mübarizə aparacaqlarını” iddia edirdilərsə, indi

nədən öz sözlərinin üzərində dayanmağa cürət etməyərək, xaricə qaçmağa çalışırlar? Çünki bəlli olduğu kimi, həm

Xədicə İsmayıl, həm İntiqam Əliyev, həm də Rauf Mirqədirov sosial mediada kifayət qədər aktivdirlər və zaman-zaman onlar ölkədə fəaliyyət göstərən medialarda çıxışlar edirlər. Onlara bu məsələdə heç bir sədd və baryer qoyulmur. Demək, onlar, sadəcə, xaricə mühacirət etmək üçün uzun illər anti-Azərbaycan fəaliyyəti göstərərək, sonradan erməni lobbisinin pul-paraları vasitəsilə yenə də Qərbdəki ermənilərin qucaqlarında oturmaq arzusu ilə alışıb-yanırlar. Adını da qoyurlar ki, “hakimiyyət bizə ölkədən çıxmağa icazə vermir”. Buna isə ən alçaq şantaj və rəzil siyasi qaraçılıq üsulu deyilir.

Ümumiyyətlə, “Human Rights Watch”ın Azərbaycanla bağlı hesabatı heç nəyi dəyişməyib və həmin çirkin ənənə davam edir. Radikal dini terrorçuları, məişət cinayətləri törədən “müxalifətçileri”, daha kimləri və kimləri ortaya ataraq, onların adlarını “siyasi məhbus” qoyan bu qərəzli və siyasi həyasızlıq tərənnümçüsü bəlkə də özü də öz “hesabatına” inanmır. Lakin inansa da, inansa da, fakt budur ki, “Human Rights Watch” adlı təşkilat ciddi qəbul edilmir və bu təşkilatın Azərbaycanla bağlı verdiyi qərarların da heç bir əhəmiyyəti olmayıb, yoxdur və olmayacaq da...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Milli kimliyini itirmiş adam

SAMİR

Vahid Azərbaycan Kommunist Partiyasının sədri Musa Tukanov haqqında azdan-çıxdan eşitmisiniz. Milli kimliyi fonunda milli “pasport”unu da itirmiş bu “kommunistayağı türk düşməni”nin açıqlamaları həmişə böyük etirazlara, səs-küyə səbəb olub. SSRİ tarixinə arxivinə dombalaq aşandan sonra bu adamın yuxuları erşə çəkilib, özünə yurd-yuva tapa bilmir.

Məgər imperya daim mövcud olmalı idi? Gülüncdür, absurdur! Bu adam yaxşı tanımağınız üçün mətbuata verdiyi açıqlamanın bir hissəsi ilə sizləri tanış edirəm. Deyir: “20 yanvarda olanlar kommunist partiyasının əleyhinə qalxmışdı. Yeni bizim əleyhimizə”. M.Tukanov ya qanmır, ya da qanmaq istəmir ki, kommunist ideologiyası 71 il bu milləti əsarətdə saxlayıb, genofondumuzu dağıdıb, adət-ənənələrimizi, abidələrimizi məhv edib, söykökümüzlə baltalar çalıb. 20 yanvar faciəsi zamanı şəhid olan qəhrəmanlarımız isə bu ideologiyayı darmadağın etdilər, tökülmüş qanlar hesabına müstəqilliyimizi əldə etdik. Başa düşürəm ki, Musa 25 ildir bu müstəqilliyi həzm edə bilmir, daim öz çıxışları ilə ermənilərə, ruslara haqq qazandırır, işğal olunmuş torpaqlarımızla bağlı sərsəm iddialar səsləndirir.

Yadımdadır ki, Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində M.Tukanovun da iştirak etdiyi bir tədbir keçirilirdi. Bütün iştirakçılar yerində oturdu, ancaq onu tapa bilmirdilər. O, paltosunu və papağını itirmişdi. Qəzetləri bəzəyən “Musa Tukanov papağını itirib” məqaləsi təsadüfi deyildi. Ən biabırçı hal isə M.Tukanovun itmiş papağını qarde-robdə deyil, tualetdə axtarması idi. Hər halda, “kişi” nəyi harada axtarmağın yollarını daha yaxşı bilir. Vaxt var idi, Müasir Müsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyev bu adamı axtarırdı. Özünə söz vermişdi ki, Musanı harda görəsə, yerə yıxıb ağzına-ağzına döşəyəcək. Açıqı, Musa da qorxusundan bir müddət çölə-bayıra çıxmıdı. İndi vay halına Musanın! Hafiz müəllim bu dəfə onu yüz faiz tapacaq. Eşitdiyimə görə, artıq Musanın fikirlərinə reaksiya da verib. Deyib ki, M.Tukanovun dedikləri ailəsinin də başını yerə soxur, onunla eyni evdə necə nəfəs ala bilərlər? Sitat: “Elza Seyidcahanın pişiyinin toyunda iştirak etmək Musa ilə eyni partiyada təmsil olunmaqdan yaxşıdır...”

Bu da “ədalət”, “demokratiya” gəldi növbəti dəfə də bizi tapdı. Deməli, iki Azərbaycan əsgəri erməni girovluğundadır, bir şəhidimizin nəşini hələ də qayıtmırlar. Ancaq dünya susur, dilini elə bir yerinə qoyub ki... Baxın, bu tərəfdən isə Əli Kərimlinin tərxiat qrupunun üzvlərindən olan Mehman Hüseynovun guya burnu qanayıb. “Human Rights Watch” təşkilatından tutmuş “Freedom House” qədər hamısı tumanlarını başlarına keçiriblər. Görün, əsirlikdə olan, öldürülən vətəndaşlarımızla bağlı səslerini çıxarmırlar, ən yüksək tribunalardan haqq səsimizi çağırırsa da cıqqırlarını çıxarmırlar. Ancaq dünyanın uşaqlarının, əlaltılarının xətilərinə kimsə deyəndə, dalbadal bəyanatlar verirlər.

Bu arada deyim ki, Vahid Naxışın da dili açılib. ANS işləyəndə, Azərbaycan hakimiyyətinə yarımaq üçün bütün günü əlində hədiyyə, gül-çiçək gəzən bu adam indi Mehmanın iqtidara qarşı səsləndirdiyi fikirlərə şərək olub dəstək verir. Axır ki, ANS əsl simasını tapdı. Vahid və Mirşahin kimilər baANS-ı həmişə belə pozublar. Ona görə də indi ANS-in loqosu altında öz adlarını gizlədib, xəbər saytı açib işlədirlər.

Beynəlxalq Amnistiya Təşkilatı və insan hüquqlarının müdafiəsi

Bütün təzyiqlərə baxmayaraq, 1961-ci ildə yaradılmış Beynəlxalq Amnistiya təşkilatı, ilk dəfə olaraq, dünya üzrə həyata keçirdiyi kampaniyadan sonra baş verən hüquq pozuntuları ilə əlaqədar məlumat bazası yaratdı və 61 rejim tərəfindən tətbiq olunan işgəncələrlə bağlı hesabatlar dərc etdirdi. Dünyada qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən insan hüquqlarının müdafiəsi uğrunda hərəkət genişləndikcə, BMT və digər beynəlxalq təşkilatların himayəsi altında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin təmin olunmasına yönələn yeni-yeni konvensiyalar, bəyannamələr qəbul olunmağa, habelə, bu sənədlərdə əks olunmuş hüquqların təmin olunmasına yönələn nəzarət mexanizmləri formalaşmağa başladı. Yuxarıda adı çəkilən Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt və ona əlavə olunan qeyri-məcburi protokol, İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İşgəncələrə və digər qeyri-İnsani və ya İnsan ləyaqətini alçaldan davranış və cəza növləri əleyhinə Konvensiya, Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında Konvensiya, İrqiçilik əleyhinə Konvensiya və s. bu qəbildən olan sənədlərdir.

“İnsan hüquqları: Bəşər rifahının təməli” əsərində göstərilir: “Dünya üzrə insan hüquq və azadlıqlarının bərqərar olunması istiqamətində başlanmış ictimai hərəkət bəzən nəhəng dalğaya çevrilərək ciddi nəticələrə gətirib çıxarırdı. Amerika Birləşmiş Ştatlarında Marten Lüter Kinq hərəkətini buna misal göstərmək olar. Qara dərilili Amerikalıların hüquqları uğrunda Marten Lüter Kinqin rəhbərliyi altında başlanmış mübarizə sonda onlara münasibətdə mövcud olan ayrı-seçkiliyin aradan qaldırılmasına gətirib çıxardı. Nelson Mandelanın aparteid əleyhinə apardığı mübarizə sonda Cənubi Afrika Respublikasında aparteid rejimə son qoydu və s. Beləliklə, istər böyük əhali kütlələri, xalqlarını hüquqları uğrunda mübarizə, istərsə də kiçik qrupların, ayrı-ayrı fərdlərin hüquqları uğrunda mübarizədə ictimai hərəkətlərin, kampaniyaların rolu danılmazdır.

Yetmişinci illərin ortalarında dünyada insan hüquqlarının təmin olunması istiqamətində ictimai hərəkətin günbəgün genişləndiyi bir dövrdə 1975-ci ildə Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi toplandı və həmin müşavirədə avqust ayının 1-də Helsinkidə 35 dövlətin iştirakı ilə 1972-ci ilin noyabrında başlanmış prosesin nəticəsi olaraq Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi Helsinki Yekun Aktı imzalandı. Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi adı altında təşkil olunmuş bu forumun əsas məqsədi Şərqlə Qərb arasında müxtəlif danışıqların və dialoqların həyata keçirilməsini təmin etməklə Avropada təhlükəsizliyin, əməkdaşlığın və insan hüquqlarının bərqərar olunmasına zəmin yaratmaq idi”.

Postsovet ölkələrinin əksəriyyətində hakimiyyət orqanlarından asılı olmayan və onun təsiri altında olmayan qeyri-hökumət təşkilatlarının yaranma və

formalaşma dövrü Sovet İttifaqının süqutu və müttəfiq respublikaların beynəlxalq hüququn subyektinə çevrilməsindən sonra baş vermişdir. Buna qədər qeyri-formal təşkilatlar, qruplar, insanlar ictimai hüquq-müdafiə fəaliyyəti ilə məşğul olurdu. Bununla belə, bu tip təşkilatlar, qruplar və insanlar özləri rejim tərəfindən hər cür təqiblərə, həbslərə, fiziki və psixoloji təzyiqlərə məruz qalırdı.

Kampaniyaların təşkil ictimai müdafiənin təşkilində kampaniyaların keçirilməsi olduqca effektiv bir vasitədir. Azərbaycan hüquq müdafiəçilərinin son dövrlərdən başlayaraq istifadə etdikləri bu metodu xarici ölkə və beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları artıq çoxdan sınaqdan çıxarmışlar. Bizlərə Beynəlxalq Amnistiya Təşkilatının istər ayrı-ayrı ölkələrdə, istərsə də ümumdünya miqyasında keçirdiyi kampaniyalar məlumdur və bir çox hallarda Azərbaycanın hüquq müdafiəçiləri özləri bu kampaniyaların iştirakçıları olurlar. İnsan Hüquqlarının Ümumi Bəyannaməsinin qəbul olunmasının 50 illiyinə hazırlıq gətirdiyi dövrdə Beynəlxalq Amnistiya kütləvi surətdə petitsiyalar toplanması kampaniyasını həyata keçirmişdir. Ayrı-ayrı “vicdan məhbusları”nın azadlığa buraxılması uğrunda keçirilən kampaniyaları buna misal göstərmək olar. Bəzən belə kampaniyalar ayrı-ayrı fərdlərin və ya qrupların deyil, bütöv xalqların hüquqlarının bərpa olunması uğrunda həyata keçirilir. Buna misal olaraq Polşanın Helsinki Komitəsinin və Helsinki Fondunun Tibet xalqının hüquqlarının müdafiəsi uğrunda keçirdikləri ardıcıl kampaniyaları misal göstərmək olar. Yunayted təşkilatının rasizm əleyhinə təşkil etdiyi ümumdünya kampaniyasında 1500-dən çox qeyri-hökumət təşkilatı iştirak edir. Belə misalları istənilən qədər göstərmək olar.

İnsan Hüquqları üzrə Monitorinqin ümumi məqsədi insan hüquqları ilə bağlı vəziyyətin yaxşılaşdırılmasıdır. Odur ki, monitorinq həm problemin miqyası haqqında tam təsvür əldə etmək və həm də problemin həlli ilə bağlı müsbət və mənfi dəyişiklikləri izləmək baxımından qeyri-hökumət təşkilatları üçün zəruri vasitələrdən biridir. Məşhur hüquq müdafiəçisi Marek Novitskiyə görə insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə monitorinqin obyektləri aşağıdakılardır:

1. Hər hansı bir konkret hüququn, məsələn, bu və ya digər ölkədə söz və ya birləşmək hüququnun monitorinqi;
 2. Hər hansı regionda, müəssisədə, yaxud ölkədə yaşayan spesifik qrupun (məsələn, məhbusların, milli azlıqların, əsgərlərin və s.) hüquqlarının monitorinqi;
 3. Dağınıq və ya kompakt olmayan qrupların (məsələn, əlillər, miqrantlar və s.) monitorinqi;
 4. Spesifik hallar üzrə hüquq pozuntularının monitorinqi.
- İctimai müdafiənin təşkilində lobbichilik fəaliyyəti. İctimai müdafiənin təşkilində qeyri-hökumət təşkilatlarının, müdafiə komitələrinin və ayrı-ayrı qrupların lobbichilik fəaliyyətini də xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır. Burada qeyd etmək zəruridir ki, hüquq müdafiəçiləri hər hansı bir şəxs, yaxud qrupun müdafiəsini təşkil edərkən həyata keçirdikləri fəaliyyətin hansı formada olmasının fərqi varmırlar və bu baxımdan da, lobbichilik fəaliyyəti, ilk baxışdan ola bilsin ki, o qədər də nəzərə çarpmır.

İnsan hüquqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan təşkilatlar hüquqları pozulan şəxslərin və qrupların hüquqlarının bərpası uğrunda birbaşa mübarizə aparırlar. Onlar hüquqları pozulanlar haqqında, həmçinin, ölkədə bu və ya digər hüquqların pozulmasına dair ümumi hesabatlar ha-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

zırlayır və beynəlxalq təşkilatlara təqdim edirlər. İctimai təşkilatlar hüququ pozulanların məhkəmə proseslərində ictimai müdafiəsini təşkil edirlər. İctimai təşkilatların nümayəndələri imkan daxilində cəzaçəkmə yerlərinə daxil olur, məhbusların saxlanma şəraiti ilə tanış olurlar.

Bununla belə, hər bir müdafiə işində bu və ya digər şəkildə lobbichilik fəaliyyəti olur. Hüquq müdafiəçiləri bir çox hallarda müdafiə etdikləri şəxs, yaxud şəxslərin problemləri ilə bağlı məsələlərin parlamentdə səsləndirilməsinə, kütləvi informasiya vasitələrinin köməyindən istifadə etməklə müxtəlif məmurlar qarşısında tələb qoymaqla müəyyən nailiyyətlər əldə edirlər. Qeyd etməliyə ki, ictimai müdafiənin təşkilində lobbichilik fəaliyyəti Azərbaycanda hələ Qərb ölkələrinə nisbətən geridə qalır ki, bunun da bir sıra obyektiv və subyektiv səbəbləri var.

İctimai müdafiənin təşkil və həyata keçirilməsi özlüyündə bir yerdə dayanmayan dinamik bir prosesdir və daim təkmilləşir. Kommunikasiya imkanlarının genişlənməsi, regional və beynəlxalq səviyyədə müxtəlif səbəklərin yaranması hüquq müdafiəçiləri üçün yeni-yeni imkanlar açır. Belə imkanlardan biri də İnternetdir. İnternet, elektron poçt vasitələrinin imkanları ictimai

müdafiə imkanlarını misli görünməmiş şəkildə genişləndirmişdir. Hazırda bir çox xarici ölkə və beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları müdafiə etdikləri şəxslərin internet şəbəkəsində müdafiəsinin təşkilinin bir çox üsullarından istifadə edirlər.

İctimai müdafiəni təşkil edərkən ictimai rəyin formalaşdırılması olduqca zəruridir. Odur ki, müdafiənin təşkilində kütləvi-informasiya vasitələrinin rolu əvəzsizdir. Beləliklə, qeyri-hökumət təşkilatları subyektlərin hüquqlarını müdafiə edərkən, onun kütləvi-informasiya vasitələrilə qarşılıqlı əməkdaşlığı alınır ki, bu da birinciyə müdafiəni daha effektiv qurmağa böyük yardım etmiş olur.

Bununla belə, hüquqları pozulmuş şəxslər haqqında müxtəlif beynəlxalq təşkilatlara ötürülən məlumatlar bir çox hallarda lakonik olur və həmin təşkilatlara bir çox hallarda daha dolğun məlumatlar lazım gəlir. Hər hansı şəxs haqqında, yaxud onun pozulmuş hüquqları haqqında beynəlxalq təşkilatlara müraciətlər göndərilərkən məlumatın sonuna həmin WEB səhifənin ünvanını əlavə etmək olar. Bu, həm də hüquq-müdafiə işində professionallığın yüksəlməsinə səbəb olacaqdır.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qadınların 70-85 faizi uşağı sol tərəfdə tutur

Tədqiqatlar göstərib ki, qadınların 70-85 faizi uşağı sol tərəfdə tutur. Lakin tədqiqatçılar bunun səbəbini indiyədək bilməyiblər. Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin mütəxəssisləri aşkar ediblər ki, bu, ana ilə uşaq arasında qarşılıqlı əlaqəyə müsbət təsir göstərir. Habelə heyvanların çoxu bu cür edir. "The Daily Mail" qəzeti xəbər verir ki, alimlər 10 heyvan növü, o cümlədən morj və kenquru üzərində müşahidə aparıblar. Məlum olub ki, onların hamısı balasının sol tərəfdə olmasına üstünlük verir. Tədqiqatçıların fikrincə, bu cür vəziyyət körpənin davranışı və reaksiyası, məsələn, gülüşü və göz yaşı haqqında informasiyanın beynin emosiyaları idarə edən sağ yarımkürəsinə ötürülməsinə kömək edir. Bunun nəticəsində ana ilə uşaq arasında sıx əlaqə yaranır. Beynin sağ yarımkürəsi bədənə sol tərəfindəki əzələlərə nəzarət edir və əksinə. Məlum olduğu kimi, yarımkürələr müxtəlif fəaliyyət növlərini idarə edir. Məsələn, sol yarımkürə, bir qayda olaraq, nitq, eşidilən informasiyanın emalı, sağ yarımkürə isə tanıma, məkanda istiqamət götürmə, musiqi duyumu və vizual informasiyanın işlənməsi ilə sıx əlaqədardır. Buna görə də uşağa qulluq edilməsi prosesində sağ yarımkürə daha vacib rol oynayır.

Stress ürək-damar xəstəlikləri və insult riskini artırır

Beynin amigdala adlanan hissəsinin yüksək aktivliyi stressə səbəb olur. Bu da insanlarda ürək xəstəlikləri və insult riskini artırır. AZƏRTAC sciencedaily.com saytına istinadla xəbər verir ki, Harvard Tibb Məktəbinin alimləri bu iddianı araşdırmaq üçün 293 xəstənin üzərində tədqiqat aparıb. Tədqiqatçılar xəstələrin beyin, sümük iliği, dalaq aktivliyini və arteriyalarının iltihabını qeyd etmək üçün onlar üzərində birləşdirilmiş PET müayinəsi və kompüter tomoqrafiyası həyata keçirib. Xəstələrdə ürək-damar xəstəliklərinin inkişafını müəyyən etmək üçün onlar 3 ildən artıq izlənilib. Nəticədə 22 xəstədə infarkt, angina, ürək çatışmazlığı, insult və periferik arterial xəstəliklərinə rast gəlinib. Belə ki, yüksək amigdala aktivliyi olanlarda ürək-damar xəstəlikləri riski az aktiv olan insanlara nisbətən çox olub. Alimlər amiqdaladakı yüksək aktivliyin sümük iliyinin fəaliyyəti və arteriyaların iltihabı ilə bağlı olduğunu və bunun ürək-damar xəstəlikləri riskini artırdığını müəyyən ediblər.

Alimlər insan ömrünü uzadan ölüm testi yaradıblar

Amerikalı və İsveçrəli alimlər ürək-damar xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanların ömrünü müəyyənləşdirməyə qadir olan ölüm testi işləyib hazırlayıblar. AZƏRTAC runews24 saytına istinadən xəbər verir ki, ölüm testi qanda trimetilaminoksid (TMAO) molekullarının səviyyəsini təhlil edir. TMAO molekulları insan orqanizmi və sağlamlığı üçün təhlükə törədir, müxtəlif ciddi xəstəliklərin inkişafına səbəb olur. Xüsusilə et, süd məhsulları və yumurtadan istifadə nəticəsində molekullar damarlarda tromb riskini artırır və qan dövranının pozulmasına gətirib çıxarır. Alimlər yeddiillik tədqiqatlar nəticəsində aydınlaşdırıblar ki, molekulların qanda yüksək olması insanlarda çox vaxt infarkt və insultla nəticələnir. Ekspertlər hesab edirlər ki, insanlar test vasitəsilə ölümlərinin səbəbini və tarixini müəyyənləşdirərək ömürlərini uzada bilərlər. Bu, onun hesabına baş verəcək ki, onlar öz sağlamlıqlarına daha çox diqqət ayırmalı olacaqlar. Belə ki, insanlar test müayinəsindən sonra qanda TMAO molekullarının səviyyəsini aşağı salacaq preparatlardan istifadə edəcəklər.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Biologiya müəllimliyi ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Yusubova Gülyanaq Tofiq qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Dövlət Avtomobil Nəqliyyat Xidmətinin Regional şöbəsinin məsləhətçisi III dərəcəli Dövlət Qulluqçusu Şamilov Murad Tarverdi oğluna məxsus 01-006 sayılı döş nişanı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

SƏS

Son səhifə

13 yanvar

"Barselona"nın sonuncu oyunu Messi, Suares və Neymar üçün əlamətdar olub

Son 11 oyunda qol vura bilməyən Neymar görüşün 48-ci dəqiqəsində 11 metrlik cərimə zərbəsini dəqiq yerinə yetirərək ikinci topu rəqib qapısından keçirib. Qarşılaşmada son nöqtəni qoyan Lionel Messi isə 2017-ci ildə meydana çıxdığı ardıcıl üçüncü görüşdə də cərimə zərbəsindən toru silkələyib. Bununla da argentinalı cərimə zərbələrindən vurduğu qolların sayını 26-ya çatdıraraq, "Barselona"nın sabiq üzvü, hollandiyalı Ronald Kumanın göstəricisini təkrarlayıb. Messi cərimə zərbəsindən daha bir qol vurarsa, klub tarixində bu rekordu yeniləyəcək. Oyunda qonaqların heyətində 51-ci dəqiqədə Enrik Saborit fərqlənib.

Yanvarın 11-də İspaniya Kral Kubokunun səkkizdəbir final mərhələsində "Barselona" komandası "Atletik Bilbao"nu 3:1 hesabı ilə məğlub edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, oyun "Barselona"nın hücum xəttindəki "qızıl üçlüyü"n - Lionel Messinin, Luis Suaresin və Neymarın gözəl oyunları və qolları ilə yadda qalıb. Bu qollar hər üç futbolçu üçün əlamətdar olub.

İlk oyunda 1:2 hesabı ilə məğlub olan kataloniyalılar qarşılaşmanın 35-ci dəqiqəsində hesabı açıblar. Rəqib qapısına yol tapan Luis Suares bununla da komandanın heyətindəki qollarının sayını 100-ə çatdırıb. Uruqvaylı futbolçu bu göstəriciyə 120-ci matçda nail olub.

"Azərreyl" "Fənərbəğça"ya uduzdu

Yanvarın 11-də Bakının qadınlardan ibarət "Azərreyl" voleybol komandası Çempionlar Liqası yarışlarının qrup mərhələsində ikinci oyununu keçirib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı təmsilçisi İstanbulda Burhan Felek Voleybol Salonunda yerli "Fənərbəğça" komandasının qonağı olub. Bolqarıstanlı baş hakim İvaylo İvanovun idarə etdiyi oyunda "Fənərbəğça" 3:0 hesabı ilə qalib gəlib. Baş məşqçi Famil Ağayevin yetirmələri növbəti oyununu fevralın 9-da doğma meydanda Fransanın "Saint-Raphael" komandasına qarşı keçirəcəklər. Bakı təmsilçisi Çempionlar Liqasının "C" qrupunda ilk oyununu Azərbaycan Voleybol Mərkəzində Polşanın "Dabrova Qornitsa" komandasına qarşı keçirib və 3:1 hesabı ilə qalib gəlib.

"Neftçi" Özbəkistan klubu ilə bacarmadı

Bakının "Neftçi" futbol klubu Antalya təlim-məşq toplanışı çərçivəsində ikinci yoxlama oyununu keçirib. Komandamız Özbəkistanın "Nasaf" klubu ilə qarşılaşıb. "Bellis Deluxe" otelinin meydançasında keçirilən görüşdə "Neftçi" komandası 0:1 hesabı ilə məğlub olub. Çoxsaylı hücumları boşa vermiş komandamız 82-ci dəqiqədə qapısında qol görüb. Qeyd edək ki, hazırlıq prosesi çərçivəsində ilk yoxlama oyununda yerli "Sivasspor" komandası ilə qarşılaşan Bakı təmsilçisi meydana qolsuz bərabərliklə ayrılışdı.

Lizarazyu, Salihamidcic və Elber "Bavariya"nın səfirləri olacaqlar

Münxenin "Bavariya" klubunun rəhbərliyi bir neçə sabiq futbolçusu ilə əməkdaşlıq etməyi qərara alıb. "Sportbild" xəbər verir ki, vaxtilə Münxen klubunda forma geyinən məşhurlar - Biksant Lizarazyu, Hasan Salihamidcic və Covanə Elber "Bavariya"nın səfirləri qismində fəaliyyət göstərəcəklər. Məsələyə münasibət açıqlayan Münxen təmsilçisinin marketing məsələləri üzrə mütəxəssisi Andreas Yunq bildirib ki, dünya şöhrətli futbolçular beynəlxalq aləmdə klubun maraqları çərçivəsində xidmət göstərəcəklər.

Anita Vlodarçik Polşanın ən yaxşı idmançısıdır

Disk tullayan Anita Vlodarçik "Przeglad Sportowy" qəzetinin və Polşa TV-nin ənənəvi reytinginə əsasən, ötən il bu ölkənin ən yaxşı idmançısı elan edilib. Polşanın populyar "Przeglad Sportowy" idman neşrinin oxucularının və TVP tamaşaçılarının çoxu Anita Vlodarçikin namizədiyyəsinə səs verib. İkinci yeri Polşa yığmasının kapitanı və Münxenin "Bavariya" klubunun forvardı Robert Levandovski, üçüncü yeri Rio-de-Janeyro Olimpiadasının gümüş mükafatçısı, disk tullayan Pyotr Malaxovski tutublar. Gürz tullayan Anita Vlodarçik 1985-ci ildə anadan olub. O, 2016-cı ilin Olimpiya çempionu və 2012-ci il London Yay Olimpiya Oyunlarının gümüş mükafatçısı, dünya çempionu və ikiqat Avropa çempionudur. O, bu yaxınlarda Polşa Mətbuat Agentliyinin (PAP) keçirdiyi ənənəvi dünya sorğusunda doqquzuncu yeri tutub.